B10/A/16/1+

NATIONAL LIBRARY
SEP 16 1971
BIBLIOTHÈQUE NATIONALE

THE LATVIAN NEWSPAPER FOR CANADA AND U.S.A.

Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi". Business Office: 491 College St. Toronto 174, Ontario, Canada. Editor-in-Chief: KRIŠS SIDARS. Telephones: 921—7121; 465-7902. United States Editorial Offices — New York: Editor — V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U.S.A. Chicago: Editor — I. ŠIMANE, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A.

SATURDAY, JULY 10, 1971

LATVIJA AMERIKĀ

55. N-RS SESTDIENA, 1971. GADA 10. JŪLIJS 21. GADS

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 Cena 35 centi

LATVIEŠU LAIKRAKSTS AMERIKĀ
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi". Atbildīgais redaktors: KRIŠS SIDARS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto 250, Ont., Canada; tālr. 465—7902. Birojs: 491 College Street, Toronto 174, Ont., Canada; tālr. 921—7121. Nujorkas redakcijas vadītājs: V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U. S. A. Tālrunis 994—7917. Čikagas redakcijas vadītāja: I. ŠIMANE, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A., tālr. 774—5744. Redaktors Eiropā: V. SKULTĀNS, 605 Offenbach/Main, Waldstr. 28 West-Germany. Austrālijā: Ed. Smugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Karogs ir uzticības simbols

DAUGAVAS VANAGU 25. GADASVĒTKU AKTS UN KONCERTS TORONTO

Daugavas Vanagu 2. globālo dienu svētku vienīgais tieši organizācijas dzīvei un darbam veltītais sarikojums bija DV organizācijas 25 gadu darbības atceres akts, kas notika 4. jūlija rītā Royal York viesnīcas koncerzālē Toronto ar sekojošu svētku koncertu.

Svētku akts sākās ar Kanadas himnas atskaņojumu, kuŗu samērā nedaudzi no 650 galvu lielās publikas dziedāja līdz. Pēc tam komponists Jānis Norvilis spēlēja ērģeļu prelūdi pēc Jāzepa Vītola „Cēli kā dzimtenes dievnami", bet DV organizācijas goda biedrs archibīskaps A. Lūsis teica varoņu piemiņas aizlūgumu.

Svētku akta norisi vadīja Aleksandrs Sprudžs no Otavas, bet atklāšanas runu teica DV 2. globālo dienu rīcības komitejas priekšsēdis Elmārs Krūka: „Sākot organizēt DV 2. globālās dienas, mēs kalām lielus plānus un iecerējām tālus mērķus. Mēs gan tos nesasniedzām, bet ar gala iznākumu esam apmierināti. Izsludinātajās sacensībās kultūras druvā neradās lieli un paliekami darbi visās nozarēs, bet tās tomēr deva jaunu pienesumu latviskās kultūras pūram. Zīmīgi ir kāda žūrijas komisijas locekļa vārdi, kuŗš teica: Arī žūrijai nav tik viegli pazīt lielus un paliekošus darbus; nereti paliek darbi, kas parādīšanās laikā liekas pavisam nelieli."

„Ar darba nedēļu esam pierādījuši," turpināja E. Krūka, „ka attālumi nav nepārvarami. Piecas dienas pie viena galda sēdēja un plānoja organizācijas pārstāvji no ASV, Kanadas, Zviedrijas, Anglijas, Vācijas un pat tālās Austrālijas. DV 2. globālās dienas mūs tuvinājušas jaunatnei vairāk kā jebkas cits, tā rodot iespēju kopīgai valodai. Aktīvo dalībnieku skaits vien sniedzās vairākos simtos, kas, šķiet, ir vislielākais, kas jebkad zem DV spārniem kopīgi darbojies un uzstājies. Mēs esam droši, ka laba daļa no viņiem arī pie mums paliks. Globālās dienas atskanēs arī okupētajā dzimtenē. Vēstules un radioraidījumi stāstīs, ka te, brīvajā pasaulē, ir latvieši, kas vēl šodien, pēc 30 okupācijas gadiem, nav viņus pametuši bargajam liktenim, tā iededzot kaut vai sīku cerības liesmiņu viņu drūmajā ikdienā."

„Tāpat kā toreiz Latviešu leģionā, stāvot frontes pirmajās līnijās, svarīgi bija zināt ne tikai, kur ienaidnieks, bet tikpat svarīgi, kur un ko dara kaimiņš sargpostenī pa labi un pa kreisi un, ja iespējams, saiet kopā izvērtēt stāvokli un pārrunāt iespējas, kā pozicijas stiprināt, tāpat arī šodien ir labi mūsu organizācijā pielikt plecu pie pleca, paspiest draugam roku un just, ka, par spīti lielajiem attālumiem, nākot no dažādām pasaules malām, sirds dziļumos mēs esam tie paši," sacija E. Krūka un pabeidza atklāšanas uzrunu: „25 gadus mūsu slēgtā ierinda ir izvērtusies valējā ierindā. Pavēļu vietā atskan lūgumi un aicinājumi. Algas vietā ir tikai pienākuma apziņa, bet mēs tomēr pastāvam. Kopā ar tiem, kuŗi kļuvuši daļa no mums — vanadzēm un jauno audzi, mēs pastāvēsim vēl ilgi. Mēs pastāvēsim un nenorimsim. DV 2. globālās dienas ir liecinieks tam, ka mūsu darbs turpināsies nākotnē ar vēl lielāku sparu. Mēs norimsim tikai tad, kad mūsu tēvzeme būs atkal brīva vai kad mūsu krūtīs pukstēt norims sirds!"

DIEVAM UN TĒVZEMEI
Archibīskaps Arnolds Lūsis

Slimības dēļ Toronto ierasties aizkavētā ilggadējā organizācijas priekšnieka un pašreizējā goda priekšnieka Viļa Januma vietā svētku runu teica DV organizācijas priekšnieks Vilis Hazners no ASV (skat. šai numurā atsevišķā rakstā), tā nobeigumā klātesošajiem vienojoties Latvijas himnā.

Atsevišķo DV darbības zemju ziņojumos ASV DV valdes priekšsēdis J. Utināns atgādināja, ka, DV organizāciju dibinot, priekšā bijis liels posts un darbs. Posts tagad gan mazināts, vismaz bijušajiem karavīriem un invalidiem, bet veicamais darbs un uzdevumi, sevišķi attieksmē uz tautu Latvijā, kļuvuši vēl lielāki. J. Utināns ASV DV saimes vārdā solīja, ka tā arī turpmāk būs aktīvā darba pirmrindā. — Anglijas DVF valdes vicepriekšsēdis N. Bisenieks norādīja, ka DVF saime Anglijā, kas darbību britu salās uzsāka 1947. gadā, pašreiz ir spēka pilnbriedumā, kaut tālākizceļošanas rezultātā samazinājies biedru skaits, taču pašreiz Anglijā jau ne katrs 4., tad vismaz katrs 5. tautietis ir DV organizācijas piederīgais, visiem apņēmīgi darbojoties ticība latviešu tautas nākotnei un tikpat uzticīgi sākto darbu turpinās. Anglijas DVF jūtas pagodināts, ka tam uzticēta DV 30. gadasvētku rīkošana 1976. gadā, kas veicamo darbu spārnos vēl vairāk, lai jo vēl degsmīgāks kļūtu vanagu lidojums uz svētnīcu, kas sarga tautas brīvības ilgas. — Austrālijas DV valdes priekšsēdis V. Rolavs atzina, ka šī DV centrālās valdes sēde liecinājusi, ka organizācijas uzdevumi turpina augt, bet arī panākumi neizpaliek. Austrālijā DV saimes skaitliskais sastāvs pamazām turpina pieaugt, pastāv laba sadarbība ar pārējām latviešu organizācijām un draudzēm, it sevišķi ar Latviešu apvienību Austrālijā. — Rietumvācijas DV valdes priekšsēdis J. Cīrulis uzsvēra, ka tieši Vācija bijusi zeme, kuŗā praktiski izveidojusies DV organizācija, kļūstot it kā starpstacija vanagu tālākajam lidojumam darba uzsākšanai un turpināšanai citos kontinentos, izsakot pārliecību, ka Vācijas DV aprūpes darbā un centienos par brīvības atgūšanu latviešu tautai un Latvijai arī turpmāk netrūks citu zemju DV saimju atbalsta un visu pārējo tautiešu atsaucības. — Zviedrijas DV valdes loceklis R. Šmitmanis norādīja, ka darbojas zemē, kuŗa vistuvāk Latvijai un kuŗā gandrīz var izjust smaržas no dzimtenes ārēm. Viņš atgādināja traģisko latviešu leģionāru izdešanu Pad. savienībai un solīja, ka Zviedrijas latvieši nepadosies un nerims prasīt vēstures patiešo noskaidrojumu, lai noraustu no izdotajiem leģionāriem nepatiesos apgalvojumus. „Mēs vēlamies kalpot DV organizācijai par godu un tautai par svētību," ziņojumu pabeidza R. Šmitmanis. — Globālā vanadžu priekšniece M. Ķeņģe no Anglijas aizrādīja, ka ceturtā daļa no DV organizācijas biedru skaita ir vanadzes, kuŗas sirdīs palikušas uzticīgas savai tautai, darot visu iespējamo, lai audzinātu latvisku jaunatni un koptu latviešu valodu, katrā nacionālā darbā būdamas gatavas pielikt savu roku un parādīt devīgu sirdi: „Gribam būt un palikt noderīgas latvietībai un labdarībai!"

Apsveikumos Brīvās pasaules latviešu apvienības priekšsēdis U. Grava, runādams arī Amerikas latviešu apvienības vārdā, uzsvēra, ka nav cēlākas un varonīgākas tēvzemes mīlestības kā krist cīņā ar ieroci rokā, aizstāvot savas tautas brīvību un tiesības. Ja latviešu leģionāriem tas neizdevās, nav viņu vaina, bet ticību Latvijas nākotnei tie nav zaudējuši arī gūstā, nodibinot tur organizāciju, kuŗa veic lielu un nozīmīgu darbu. Nav vietas brīvajā pasaulē, kur DV nešaubīgi nekalpotu tautas interesēm. Tādēļ BPLA jūtas lepna, ka pērn Tautas balvu varēja piešķirt ilggadējam DV vadonim V. Janumam. „Palieciet stipri ticībā un tiesībās pēc dzimtās zemes brīvības!" vēlēja U. Grava. — Latviešu nacionālās apvienības Kanadā valdes priekšsēdis T. Kronbergs atkārtoja kādreiz teikto domu, ka, kamēr būs DV, būs arī LNAK. Sveicot DV saimi Kanadas tautiešu vārdā, T. Kronbergs atzina, ka Kanadas latvieši var būt lepni, ka par šī vēsturiskā un nozīmīgā sarīkojuma vietu izraudzīta tieši viņu apmešanās zeme. Ja apgalvo, ka DV organizācijai nav nākotnes, šīs globālās dienas apliecina tieši pretējo, ar savu nesatricināmo ticību, uzticību un darba gribu pierādot par tukšām runām visus pesimistiskos apgalvojumus. DV visu laiku cīnījušies un turpinās cīnīties par Latvijas brīvību, cīnīsies arī turpmāk, savā darbā neapgurstot un neapstājoties. Kamēr Pad. savienība turēs Latviju okupētu, tikmēr cīņā par tautas tiesībām un brīvību izturēs arī DV. „Lai dzīvo Daugavas Vanagi!" apsveikumu pabeidza T. Kronbergs. — Svētku akta norises vadītājs A. Sprudžs pavēstīja, ka saņemti simtiem rakstveida apsveikumu (tādi bija ievietoti arī svētku vadonī,—ref.), tādēļ tos nav iespējams nolasīt. Apsveikuši visi Latvijas diplomātiskie un konsulārie pārstāvji Latvijas konsuls Montreālā V. Tomsons piedalījās gandrīz visos darba nedēļas un svētku sarīkojumos, arī nelaika sūtņa Dr. M. Valtera atraitne Ērika Valtere bija ieradusies Toronto no Kalgarijas.

Pēc ziņojumiem, apsveikumiem un iepazīstināšanas ar daudzajiem goda viesiem zālē ienesa brīvībā izvestos latviešu kaujas karogus, kuŗus pieteica DV 2. globālo dienu rīcības komitejas priekšsēdis E. Krūka. Pretēji svētku dievkalpojumam, šoreiz „ierindā" bija arī DV organizācijas tradiciju karogs, Latviešu leģiona 32. (A. Krīpena) pulka kaujas karogs, kuŗus glabā tai zemē, kuŗā vislielākais DV biedru skaits, kopš vairākiem gadiem pēc Anglijas tagad ASV. Ka-

(Beigas 5. lpp.)

DV centrālās valdes prezidijs un valdes locekļi: DV priekšnieks un ideoloģiskās nozares vadītājs V. Hazners, sekretārs J. Lācis, kasie ris un aprūpes nozares vadītājs J. un kultūras nozares vadītājs E. Krūka, ārējās informācijas nozar informācijas nozares vadītājs J. Cīrulis, jaunatnes nozares vadītājs dītājs V. Rolavs, vanadžu priekšni ece M. Ķeņģe un DV ģenerālsekre ka 1. vietnieks J. Frīšvalds. Utināns, priekšnieka 2. vietnieks es vadītājs N. Bisenieks, iekšējās R. Šmitmanis, sporta nozares vatārs A. Bērziņš; iztrūkst priekšnie-

Foto: J. Ligers

Latvijai mūžam būt!

VIĻA HAZNERA RUNA DAUGAVAS VANAGU 25 GADU DARBĪBAS AKTĀ TORONTO

Pirms 25 gadiem, 1946. gada maijā, pēdējie Latviešu leģiona vīri atstāja Cēdelgemu, ar Valentīna Pelēča vārdiem runājot, „bez kārtīga krekla mugurā, bet ar Daugavas Vanagu satversmi sirdī", lai organizācijas spraustos mērķus iedzīvinātu kā brīvi ļaudis brīvā sabiedrībā.

Mēs toreiz nezinājām, ka mūsu laiks svešumā ilgs 25 gadus. Mēs toreiz arī nezinājām, ka šajos 25 gados mēs būsim izauguši par stiprāko latviešu organizāciju brīvajā pasaulē, arī par vienu no bagātākajām, kuŗa svešuma gados spējusi uzkrāt pāri par vienu miljonu dolaru vērtību, un tai pašā laikā vēl spējusi izdot otru miljonu dolaru palīdzībai saviem cietušajiem draugiem un citur, kur tas bijis vajadzīgs.

Mēs toreiz nezinājām, ka mums šodien būs vairāk nekā 10.000 biedru un ka mūsu darbs būs guvis nedalītu atsaucību trimdas un dzimtenes latviešu-sirdīs un sabiedrībā. Mēs toreiz tāpat nezinājām, ka mūs latviešu tauta šodien dēvēs par „trimdas mugurkaulu, par trimdas cementu un latviešu tautas nacionālāko daļu".

Mēs toreiz nezinājām, ka pēc 25 gadiem darbosimies 13 dažādu kontinentu zemēs un ka šai jubilejai veltītās sanāksmes būs mūs kopā savedušas gandrīz no visām šīm darbības zemēm — ar zelta burtiem ierakstīts mūsu vēsturē.

Divu citu aktīvāko darbinieku nav vairs mūsu vidū — bez Jūlija Ķiļiša Aizsaules pulkiem pievienojies arī Georgs Odiņš.

Bet lai suminātī ir arī visi tie daudzie simti Cēdelgemas brālības locekļi, kuŗi šodien ir mūsu vidū. Mēs sveicinam Latviešu leģiona vīrus dzimtenē un tālajā Sibirijā: „Kas vēl dzīvi, kas vēl dzīvi esam palikušies..."

Pirms šīs jubilejas sanāksmes mēs nedēļu ilgās darba sēdēs plānojām un reglamentējām darbus nākotnei. No tiem mēs redzam, ka mūsu kalpošana tēvzemes brīvībai nebeigsies nekad. Mēs ticam, ka mūsu organizācijas nākotne ir droša, un mēs somēs lāmies to nosargāt ar visiem mūsu spēkiem, līdzekļiem un gribu. Bet visu to varēsim mēs sasniegt un paturēt vienīgi tad, ja aiz mums, tāpat kā līdz šim, stāvēs latviešu sabiedrība un tauta, šelt svešumā un tur — dzimtenē. Un tikai tad, ja mūsu tauta nezaudēs ticību brīvības uzvarai un nemitīgi darbosies šīs mūs visus aptverošās idejas piepildīšanai. Priekšā mums stāv atbildīgas cīņas gadi. Šajā cīņā nav lielu un mazu darītāju, bet cīņas ceļš kopā jāiet mums visiem, pildot katram savu uzdevumu pēc sa vām spējām.

Daugavas Vanagu organizācija varēs būt šīs cīņas priekšpulks tikai tad, ja mūsu rindas no jauna papildināsies, it sevišķi ar mūsu jauno paaudzi.

Mūsu tauta savā mainīgajā vēsturē ir pārdzīvojusi vairākus nacionālās traģēdijas posmus, bet nekad līdz šim mūsu tautas nacionālā pastāvēšana nav bijusi apdraudēta ar okupācijas varas mērķtiecīgu un nežēlīgu garīgo apspiešanu tādos apmēros, kā tas ir tagad.

Tāpēc mums visiem ir jāapzinās, ka mūsu cīņa nav tikai pret okupācijas varu, bet arī par tautas saglabāšanu. Mūsu ticībai un gribai atgūt brīvību ir jābūt stiprākai par briesmām, kādas krievu komūnistu partija ar jaunumu un viltu gatavo mūsu tautai. Mums jābūt ticībai un palāvībai, ka visiem latviešiem, dzimtenē un svešumā, ir un paliks tas nacionālais spēks, kas deva mums 1918. gada 18. novembri un kas atkal mūs novedis pie brīvas un neatkarīgas Latvijas valsts. Šim mērķim, kas aptver pagātni, tagadni un nākotni, kalposim visi — veci un jauni — ar visu mūsu sirds degsmi.

Latvijai mūžam būt!

Vilis Hazners

Debates par nacionālām kultūras vērtībām

Sakarā ar DV 2. globālajām dienām Toronto bija ieradušies arī daži ALAs kultūras darbinieki, Ziemeļamerikas latviešu kultūras fonda locekļi, tā radot iespēju sanākt uz kopēju apspriedi ar LNAK Kultūras fonda statūtu grozīšanas komisijas locekļiem. Abu zemju komisijas jau kopš gada bija darbojušās un izstrādājušas katra sava veida ieteikumus statūtu pārveidošanai.

Daudzos galvenos punktos šie ieteikumi bija pilnīgi pretēji un grūti saskaņojami. Tamdēļ debates izvērtās dzīvas un interesantas.

Sēdē, kas notika 3. jūlijā, piedalījās ALAs valdes priekšsēdis U. Grava, LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs, ALAs ģenerālsekretārs B. Albats, māc. A. Čops, J. Mežaks un E. Upenieks, bet no referentiem piedalījās G. Blūma un J. Zuntaks. Klāt bija un debatēs piedalījās LNAK goda biedre B. Senkēviča, Kanadas preses biedrības valdes priekšsēdis M. Lorbergs un Latviešu katoļu apvienības valdes loceklis K. Znotiņš. Iztrūka LNAK kultūras nozares vadītāja I. Viksna, esot Eiropā, un ALAs kultūras biroja vadītājs Dr. A. Kļave.

Sēdi atklāja E. Upenieks, bet to vadīja J. Mežaks, cenšoties koncentrēt debates uz trim galvenajiem punktiem, ku r visvairāk abu komisiju domas dalījās:

1) Kāda loma dodama Ziemeļamerikas latviešu kultūras fondam? — ALAs viedoklis bija, ka fonds tikai vāktu un sadalītu līdzekļus atsevišķām nozarēm, ļaujot tām ar šiem līdzekļiem rīkoties pēc patikas, pašām piešķirot godalgas un dodot atbalstus pēc vajadzības. Turpretī LNAK viedoklis bija, ka KF jābūt kā rosinātājam vērtētājam un balvu piešķīrējam.

Pie šī punkta notika ātra saprašanās, jo ALAs viedoklis šoreiz jau bija citādāks un U. Grva piekrita Kanadas komisijas viedoklim.

2) Vai atsevišķām nozarēm ar regulāri piešķirami līdzekļi (20% apmērā no visiem savāktiem KF vajadzībām) pieprasot no tām tikai darba plāna iesniegšanu pārskatam? Pēc īsām debatēm arī šeit grūtības nebija nepārvaramas, jo ALAs pārstāvji pastāvēja uz to, lai tikai KF savos ieskatos būtu elastīgāks pret atsevišķām nozarēm, vairāk ievērojot šo nozaru raksturīgās atšķirības.

3) Kultūras fondam ir jāveicina latvisko kultūras vērtību meklēšana un radīšana. Te debates izvērtās grūtas, ilgas un brīžiem asas, jo domas dalījās par to, kas būtu esenciāls latviskai kultūrai.

Kanadas komisija jau savos pašos pirmajos ieteikumos bija vienojusies (ar I. Viksnas iebildumiem), ka K. fondam būtu jāraugās, lai apbalvotie darbi būtu tādi, kas kalpo latviešu tautas nacionālām interesēm. ALAs komisija šo ieteikumu noraidīja agrāk un arī šoreiz U. Grava savas komisijas vārdā teica noteiktu nē, jo neviens nevarot ierobežot vie-

(Nobeigums 4. lpp.)

Brīvībā izvesto kaujas karogu parāde DV 25 gadu darbības atceres svētku aktā un koncertā 4. jūlijā Royal York viesnīcas koncertzālē Toronto.

Foto: J. Ligers

Pieeja informācijas darbam

VIKTORA UPESLĀČA REFERĀTS DV INFORMĀCIJAS DARBINIEKU SANĀKSMĒ

(Nobeigums)

Visumā būtu jāpieņem kā fakts, ka politiskā pasaule, ko mēs uzrunājam šodien, nav vairs tā pati, ko mēs uzrunājām pirms 20 gadiem. Tā ir noteikti vēsāka vai pat naidīgāka Baltijas valstu nākotnei mūsu izpratnē. Tieši naidīgi ir izteikti kreisie elementi, bet vēsi un nepieejami ir apslēptie vai potenciālie „progresīvisti", un tāpat liela pārorientēšanās vajadzīga trešajai, naīvajai grupai.

Secinājums no praktiskā informācijas viedokļa ir viens — jārada kaut kas jauns mūsu pieejā. Te var būt divi ceļi.

1) **Turpināt „stāsta metodi", bet ar uzlabotu stāstīšanās veidu, t.i. krasākā, īsākā valodā, svaigākā stilā, uzstādot jautājumus, gādājot labāku tehnisko apdari, paplašinot izplatības lauku (nekad nevar būt par daudz!), lietojot vairāk radio un arī televīziju (nauda ir problēma!), iefiltrējoties lielajās organizācijās, arodbiedrībās un partijās (jaunā paaudze), dibinot Baltijas tautu draugu biedrības u.t.t. Visam tam ir vēl jāprojam nozīme, un nebūtu pāsecīna, ka tādēļ, ka līdzšinējie rezultāti mūs neapmierina, mums būtu šī metode pilnīgi jāatmet. Tā ir joprojām nozīmē, un nebūtu jāsecina metode labdabīgiem cilvēkiem, kuri demokratijās ir tas politiskais tīrums, no kā izaug politiskā vara. Bet izejot no iepriekšējās analizes, ka politiskā noteikšana lielā mērā ir cita tipa cilvēku rokās, mums jāpievēršas šim tipam, un te „stāsta metode", parasta informācija, lūgumi, apellācija pie sirdsapziņas vai citām labām lietām vairs neder. Šim politiķu tipam informācija nav vajadzīga. Šim tipam nepatīkama informācija izsauc pretestību, jo nepatīkami fakti un lūgumi apdraud viņa faktisko varu vai stāvokli un traucē viņa ideālus. No šī brīža viņš kļūst vēss, atturīgs, bieži nesaka nekā pretī, jo situācija to neļauj, bet klusībā viņš izlemj, ka kaut kas jādara, lai šādi traucējumi neatkārtotos. Tā mēs esam pānākuši tieši pretējo. Še mūsu pieejai ir krasi jāmainās.**

Tā vietā būtu jāpāriet no tradicionālā darba lauka uz otru — politiskās cīņas lauku, kurā stāstīšanas vai izglītošanas vietā mēs lietotu uzbrukumu. Tas mums ir pilnīgi kaut kas jauns. Mēs esam atsevišķās zemēs gan kļuvuši reizēm asāki savos memorandos, krāsaināki demonstrācijās. Bet mēs neesam, cik man zināms, Pad. savienības vai komūnistu lietu apvainojuši un uzbrukuši vietējiem politiķiem vai valdībām. Ir skaidrs, ka šī otra tipa gadījumā tie ir tiešais un pirmatnējais cēlonis, kāpēc mūsu prasības tiek apraktas oficiālā klusumā. Tāpat mēs esam nepatikā tikai norijuši vai — lielākais — protestējuši pret kādu nelabvēlīgu izteicienu vai rakstu. Tas, ko šinī lietā varētu ierosināt ir sekojošais: mums jāpadara dzīve grūta zināmiem individiem vai vēl labāk — šo individu grupām. Bet pirmais gājiens ir vieglāks. Piemēram, Toronto itaļiešu radiofonā (CHIN) kāds komentators izteicās niecinoši par pretkomūnisma cīnītājiem un pieminēja arī Baltijas cilvēkus. Tas ir sīks gadījums, kas ilga, varbūt, dažas minūtes un ko nedzirdēja daudz cilvēku. Šai gadījumā svarīgākais tomēr ir tas, ka kāds mūsu ienaidnieks, kas maskējās kā objektīvs radio darbinieks, mums parādīja savu īsto seju. Šai gadījumā kāda jauna kanadiešu politiska organizācija, kurā piedalās arī daži latvieši, paveica darbu mūsu vietā. Tie ne tikai protestēja ar rakstu, bet ieradās personīgi un pieprasīja, lai raidītājs teikto atsauc un reportieri disciplinē. Kad arī tas nelīdzēja, organizācija „piketēja" šo raidāmstaciju, gadījums nonāca publiskā iztirzāšanā, un raidītājs beigās piekāpās, taisnojās un daļēji atzina, ka notikusi „pārskatīšanās". Te tika panākti divi mērķi: sabiedrībā noskaidrojās, ka gluži vienkārši apvainot pretkomūnisma cīnītājus nevar, bet vēl svarīgāks ir apstāklis, ka vainīgais saprata, ka viņš riskē ar savu maizes darbu. Un šī ir valoda, ko katrs saprot.

Mums šī valoda ir jālieto arī pret politiķiem, lai tie savā prātā secina, ka pārlieka sliekšanās uz kreiso pusi var nozīmēt līdzsvara zaudējumu vēlēšanās. Šie kungi attiecīgi pārkārtos savu taktiku. Mērenākie tuvināsies mūsu centieniem, radikālākie iespītēsies. Pēdējā gadījumā ir tikai laika jautājums, kad atkal paslīdēs viņu zirga kāja. Tā, atkārtoti uzsverot šos tipus un tos apsūdzot, mēs patiesībā esam izvēlējušies vieglāko, nevis grūtāko ceļu. Mūsu pirmā tieksme būtu vainot visu šī cilvēka partiju. Un īstenībā bieži šī partija ir īstais šīs nostājas cēlonis.

Bet — izsaukt cīņas arēnā veselu politisku domāšanas organizāciju ir samērā grūts uzdevums. Pirmajā gadījumā mēs, turpretim, neapsūdzam šo organizāciju kā tādu. Iznākums — tā paliks nogaidošā pozicijā. Mēs būsim sacēluši brēku tikai par vienu atsevišķu tās locekli. Un parasti nevienā partijā vai kollektīvā nevalda vienprātīga līnija. Ar saviem apvainojumiem vai apsūdzībām mēs netieši esam aktīvizējuši šī attiecīgā individa pretiniekus viņa pašā mājās. Tie, protams, atklāti nenostāsies pret viņu, bet iekšēji tie noteikti šo gadījumu izmantos, lai kollēgu aprātu, jo viņš, lūk, met ēnu uz visu partiju, valdību, organizāciju vai baznīcu.

Tādā kārtā mēs būtu nošķīruši vienu atsevišķu vilku no visa bara, un tad medības ir daudz vieglākas.

Šī ir cīņas metode, kas runā reālu varas valodu. Mēs esam neapzināti likuši mūsu politiskās aktivitātes pamatos domu, ka mums nav nekāda reāla spēka. Tas ir pareizi tikai daļēji. Tas ir pareizi tikai konstruktīvā plāksnē. Mēs nevaram gāzt valdības, mainīt to kursu caur vēlēšanām u.t.t.

Bet mēs varam — un mums ir savs spēks un pat vara — politiskā laukā traucējot atsevišķus individus, grupas, laikrakstus, radio stacijas, ja tās dod pietiekami iemeslu. Tad mums jāatmet mūsu akadēmiskā, intelektuālā pieeja un jākļūst par apsūdzētājiem, kas apsūdz, nevis par cietējiem, kas lūdz. Tad mums jāaizmirst, ka mums vispirms ir jāpierāda, kāpēc mums ir taisnība. Šajos gadījumos šī ir lielākā taktiskā kļūda ar šī tipa cilvēkiem. Mums nav jāpierāda, ka mums taisnība. Mums jāpieņem, ka mūsu taisnība ir jau vispār zināms fakts (Common sense). Mums ir tikai jāprasa, kāpēc Mr. X ignorē šo faktu, kādi motīvi viņam ir,ka viņš nav visu labo, godīgo cilvēku pusē, kas šis kungs īsti ir, ja viņš var būt tik negātīvs pret vispārēju labu lietu. Cik žēl, ka tik respektablas partijas (vai organizācijas, baznīcas) loceklis var tik tālu attālināties no skaidriem demokratijas pamatiem, ka viņš jau sāk kaitēt pat savai partijai (vai organizācijai, baznīcai)?

Viss, tātad, jānostāda tā, ka nav nekādu šaubu ne par mūsu taisnību, ne par viņa netaisnību. Rezultātā 9 no 10 gadījumiem šis Mr. X vai viņa grupa (partija u.t.t.) taisnosies, šis tad jau ir mūsu panākumu moments. Šinī brīdī attiecīgajā cilvēkā, grupā vai partijā var vēl nedzimt atziņa, ka viņi kļūdījušies principā. Līdz tam vēl tālu (un radikālajos gadījumos tas nekad nevar notikt). Bet būs gan dzīmusi atziņa, ka pielaista taktiska kļūda. Neviens publisks iestādījums nevar un negrib pieļaist šādas kļūdas, kas bojā viņu sabiedrisko tēlu (image), viņu sekmes tikpat atkarīgas no nevainojamas reputācijas. Tādēļ viņi vai nu apsauks savu iekritušo biedru, vai smagākos un atkārtotos gadījumos viņu pat izolēs. Publikas priekšā tad nāks vai nu veikläki, vai arī mērenāki individi. Katrā ziņā kaut kādas konsekvences šai garā būs, jo tā ir vispārēja socioloģiska parādība: ja kāds politisks spēks uzdurās otram politiskam spēkam, tad vai nu pārkārtojas stratēģija, vai pārkārtojas ideoloģiskā pieeja. — Abos gadījumos tas būs mūsu panākums.

Šo metodi lieto visas kreisās grupas un strāvojumi Amerikā un Eiropā. Bet tā nav viņu izgudrota; viņi ir tikai bijuši talantīgāki šīs metodes īstenotāji. Tagad ir laiks, kad arī citi to dara.

Praktiski tas nozīmētu, ka mūsu informācijas darbā ienestu īstu cīņas momentu šī vārda īstākā nozīmē. Mēs gan bieži runājam par cīņu Latvijas labā, par cīņu pret apspiedējiem; dažkārt šo vārdu lietojam pārāk bieži, un daži cilvēki to ir jau pagalam nolietojuši. Īstenībā 90% no mūsu informācijas darba nav tieša, aktīva cīņas elementa, protams, ja nesaprotam to plašākā, simboliskā nozīmē. Mūsu darbs informācijas laukā vairumā bijusi mierīga politiska neatlaidība labu manieru robežās, es saku — lielāko tiesu. Šī pacietība, šī audzināšana, ziņu izplatīšana, draugu meklēšana, pat propaganda ir jāturpina. Ko es vēlējos pateikt, ir, ka mūsu stāsta un sūdzības metodei jāpievieno arī politiskās apsūdzības metode, agresīja, uzbrukums un pretinieku apzīmogošana. Tur, kur mēs jūtam, ka pirmā metode nedarbosies, mēs lietojam šo. No taisnajiem, kas cieš netaisnību,mums šajos gadījumos jākļūst par taisnajiem, kas liek ciest netaisnajiem!

Viktors Upeslācis

LATVIJA

55. N-RS SESTDIENA, 1971. GADA 10. JŪLIJS

GALVENĀ REDAKCIJA TORONTO

Atbildīgais redaktors (dzīvokli un vakaros): Krišs Sidars, 34 Pasadena Gardens, Toronto 325, Ontario; tālr. 763—2261.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības izsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne tatrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV — par mēnesi $2.50, 3 mēn. $6.00, 6 mēn. $11.50, 1 gadu $21.00. Atsevišķa numura cena 35 centi. Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $2.20, bet tekstā $4.20—$8.40 par 1 collas slejas telpu. Sarīkojumu kalendārī $1.- par katru datumu vienā numurā.

Brīvā dabā

MAKŠĶERNIEKA PIEZĪMES

Kā makšķerniekam, tā medniekam ir savs sezonas nobeigums un sākums. Arī šogad makšķerniekiem vajadzēja gaidīt sezonas sākumu. Šāda gaidīšana parasti dod sagatavošanās iespējas tā saucamo darba rīku savešanai kārtībā.

Visu savu bagātību sagatavojuši, devāmies ceļā. Bijām trīs dalībnieki, katrs piederīgs savai taurai, trīs no trim nācijām. Mūsu ceļš veda uz ziemeļiem. Šoreiz ceļvedis bija Dāniels, auto vadītājs Čarls, bet līdzbraucējs Džo. Ceļveža kļūmes dēļ pirmā upīte palika aizmugurē. Čarls mierināja: kaut gan gados esam tālu priekšā jaunībai, sirdis mums vēl joprojām kā jaunekļiem, kuŗus kļūdīšanās neiebiedē.

Dāniels stāstīja par strautiem un upēm, kas mūs gaida- bet ceļa pie tām neatradām. Mēs sākām jau apšaubīt Dāniela ceļa zināšanas un piezīmējām, ka viņa pieminētie strauti un upes būs jau izžuvuši.. Beidzot, pie simtās jūdzes, Dāniels nokomandēja nogriezties pa kreisi. Norādītā ielejā tomēr nebija vis upīte, bet gan — dzelzceļš... Otrā pusē tiltam meža stūrī, bija kāda nolietojusies ēka ar neapkoptu pagalmu. Tās durvju priekšā rotaļējās trīs bērni. Kad Čarls apstādināja automašīnu, Dāniels sauca:

„Hei, tu, sarkanādainais knauķi, nāc šurp un parādi ceļu uz upi, kur zivis — mēs tev samaksāsim!"

Bērni satrūkušies paslēpās aiz ēkas stūŗa. Vecākajam no viņiem varēja būt ap desmit gadu. Tas palika nogaidot, ko mēs darīsim tālāk. Mēs ar Čarlu izkāpām no mašīnas. Skaidrs, ka te dzīvo indiāņu ģimene.

Zēns, kļuvis drošāks, ielaižas ar mums sarunā. Viņš pastāsta, ka tēvs strādā pie baltajiem, māte slima, bet vecā māte esot istabā, vienīgā, kuŗa vēl varot pastaigāt. Jūtot mūsu draudzību, zēns pastāsta ceļu uz upi un ir ar mieru braukt līdz un to rādīt. Ejam istabā, lai satiku vecomāti un iegūtu viņas piekrišanu zēna līdzņemšanai. „Saruna" ir īsa. Vecā indiāņu sieva nerunā, bet rāda ar zīmēm un viņas mazdēls mums paskaidro, ka viņš varot ceļu parādīt. Čarls zēnam paskaidro, ka viņam jāatgriežas būs vienam un tādēļ lai apauj kājas. Zēns apklust. Ieskrējis istabā viņš iznāk ar cauŗām kurpēm rokā.

Braucam tālāk. Zēna nabadzība smagi nospiež. Arī mūsu dzimtenēs ir daudz tādu pašu zēnu... Ceļš uz upi aizaudzis krūmiem. Tam priekšā nokaltušu koku zari. Ir iespaids, ka ceļa nemaz nav. Atbrīvojam ceļu un pasakām zēnam paldies, bet Dāniels iedod viņam divdesmitpiecus centus. Zēns ļoti pateicīgs Mēs ar Čarlu zēnu aizturam, pirms viņš sāk savu skrējienu uz mājām. Iedodam viņam katrs trīs dolarus, lai nopērk jaunas kurpes. Zēns lielā priekā mūs apkampj un dodas projām, vēl iesaukdamies: „Jūs zivis dabūsiet!"

Iebraucām mašīnu slēptajā ceļā, nosedzam tā iebrauktuvi atkal ar zariem un pa labu meža ceļu dodamies upes ielejā. Pa labi no mums paliek upes augstā krauja, pa kreisi ieleja — purvains apvidus. Ātri sakārtojamies un esam pie upes. Jau pirmās desmit minūtēs esam trīs varaviksnes foreļu īpašnieki. Dāniels paliek gatavot brokastis. Savācis nokertās foreles viņš turpat uz vietas tās notīra un nomazgā upes dzidrajā ūdenī. Pēc pusstundas dzirdam viņa balsi: „Brokastīs!"

Ejam. Redzam, ka Dāniels uzklājis lepnu galdu. Uz tā ceptas zivis ar piedevām. Protams, neiztrūkst arī kas „stiprāks". Viņš nebeidz slavēt Franciju un Parīzi, kas esot viņa piederīgo un šā dzē-

(Beigas 5. lpp.)

Jūlija karstajās dienās Kanadas ezeri aicina. Andris Kalniņš uzsit augstu ūdens šalti kādā no daudzajiem šejienes ezeriem, kas atvaļinātāju laikā viļina arī daudzus tautiešus no ASV. Foto: „L. A."

(119. turpinājums)

Cinelis bija negaidīta un neparedzēta sadursme ar ķeizara Nikolaja II kādreizējo draudzeni Matildu Ksešinsku. Marijas teātŗa balerina assoluta*), kuŗa iebilda pret jaunās balerīnas maskavietes Karalli aicināšanu teātrī. Nepiekāpīgajam „ārkārtas uzdevumu pilnvarotajam" bija jāiet. Ar to viņa divgadīgā darbība Pēterpils ķeizariskajos teātŗos izbeidzās un pagaisa sapņi par ceļu uz Krievijas imperijas kultūras ministra posteni. Taču teātrī gūtie sakari viņam vēlāk ļāva izvērst darbību privātās uzņēmības laukā, kuŗā tas guva nepieredzētus panākumus.

1899. gadā Djagiļevs bija sarīkojis pirmo starptautisko mākslas izstādi Krievijā Pēterpils mākslas akadēmijas telpās. Viņš rīkoja izstādes arī turpmāk, idejiskiem ierosinājumiem nākot no paša draugu centra, kas pulcējās ap viņa vadīto žurnālu. 1903. gadā Djagiļevs Tauridas pilī sarīkoja pirmo krievu ikonogrāfijas izrādi, kas radīja lielu interesi un pārsteigumu ne tikai slavofilos, bet arī rietumniekos. Viss šis pieminēams tālab, ka tas notika, Jānim Kugam Pēterpilī skatuves mākslinieka karjērai gatavojoties. Viņš dzīvoja līdzi minētajiem notikumiem gan kā aktīvs skolnieks, vingrinādams roku ķeizarisko teātŗu dekorāciju gatavošanā, gan kā topošais gleznotājs, kam nekas cilvēcisks nebija svešs.

1904. gadā Mir Iskusstva bija spiesta izbeigt darbību Mamontova bankrota dēļ. Divi gadus vēlāk Aleksandrs Benuā izdeva līdzīgu, vēl plašāku žurnālu Zolotoje Runo — Zelta Aunāda (1906—1909) divi valodās: krievu un franču. Pats nosaukums jau bija sava veida propaganda, jo vārdiem Zelta Aunāda bija divas iespējamas cilmes. Pirmā: Tesalijas ķēniņa dēls Jāzons devās uz tālo Kolchisu**), lai pārvestu mājās tur pūķa sargāto zelta aunādu. Šim nolūkam viņš ar viedās Atēnas palīdzību uzbūvēja pirmo 50 airu kaŗakuģi — Argo. Varoņdarbu veikt bija devušies 50 vīru — argonauti. Jazons pārdrošo nodomu īstenoja. Otrā iespējamā cilme: Burgundijas hercogs Filips Labais 1429. gadā nodibināja bruņinieku ordeni ar šo vārdu. Ordeni dibināja viņa kāzu dienā ar Portugales Izabellu.. Tas bija veltīts Marijai un Sv. Andrejam.***) Ordenī bija 24 locekļi, ķēniņam bija jāizprasa bruņinieku padoms pirms kaŗa pasludināšanas. Viņiem bija tiesība kritizēt kaut pašu ķeizaru, kā tas bija Kārļa V gadījumā. Tikai ordeņa bruņinieki varēja tiesāt savus brāļus par dumpību, ķecerību vai nodevību. Kā redzam, jaunā žurnāla nosaukums bija simbolisks, implicējot tiesības mākslas lietās dot padomus un norādījumus pat valdniekiem un ka tikai māksliniekiem pašiem ir tiesība tiesāt savus brāļus par pretmākslinieciskiem pārkāpumiem.

Maskavā zelta burtiem iespiestais pirmais žurnāla numurs pasludināja izdevēju un radaktora credo: „...māksla ir mūžīga, jo dibināta uz nepārejošo... Māksla ir viena, jo tās vienīgais avots ir dvēsele... Māksla ir simboliska, jo nes sevī mūžīgā laika atspulga simbolu... Māksla ir brīva, jo to rada ar brīvu, radītāju iedvesmi (tvorčeskim poryvom)." Rietumnieciskais simbolisms, kā redzams, te svin savu uzvarīgo piepildījumu.

Arī šo žurnālu Kuga lasīja ar nopietnu iedziļināšanos. Bet vai viņš tā sludinātās idejas padarīja par savām?

Trīs gadus vēlāk Zolotoje Runō izbeidza eksistenci, tā vietā nākot žurnālam Apollon (1909—1917), kas apvienoja jauno un veco, un rēgulāri apmeklēja Kugu viņa mājoklī līdz I pasaules kaŗam. Mākslas Pasaule, Zelta Aunāda un Apollons bija Jāņa Kugas uzticīgi mākslas ceļa gaismotāji Pēterpilī, Parīzē, Krustpilī, Dubultos un Rīgā.

1906. gadā Djagiļevs izplēta savus spārnus plašākus par savu lizdu, noorganizēja pirmo krievu mākslas izstādi Parīzē Grand Palais 12 izdekorētās telpās Rudens salona laikā. Izstāde ar saviem 750 objektiem sniedza krievu mākslas šķērsgriezumu, sākot ar ikonogrāfiju, līdz modernistiem. Izstādē, kas izpelnījās atzinīgas atsauksmes, ar asinātu vērību raudzījās arī Jānis Kuga, kas tai laikā studēja Parīzē. Izstāde bija glezna krievu mākslas vēstures bilžu grāmata, kuŗā nebija izplēsta neviena lapa.

Iznesīgais un valodīgais Djagiļevs Lutecijā*) jutās kā mājās. 1907. gadā viņš turpat Lielajā operā noorganizēja pirmo krievu mūzikas Vēsturisko koncertu — no Glinkas līdz Skrabinam.

Šo un turpmākos Djagiļeva sarīkojumus Parīzē Kugam vairs redzēt neizdevās, Viņš tad jau bija Parīzi atstājis.

1908. g. Djagiļevs atveda uz Parīzes operu Borisu Godunovu ar fainomenālo Fjodoru Šaļāpinu. Dekorācijas izrādēm gatavoja Golovins, Ions, Anisfelds, Lanserē,Karemičs, Plechanovs un IV cēlienam — Aleksandrs Benuā, kas šiem uzvedumiem bija iecelts par mākslas dekorātoru. Publikai bija grūti izšķirties, kas vairāk apbrīnojams — Šaļāpina balss un nesalīdzināmais tēlojums vai dekorāciju oriģinālitāte un krāsainais burvīgums. Puškina teksts, Rimska-Korsakova mūzika, Šaļāpina balss un spēle un neredzētie skatuves gleznojumi sniedza to perfekto operas mākslas elementu saskaņu, ko Vāgneram nekad nebija bijis izdevies īstenot.

Bet viss tas bija tikai spožs ievads nākošam gadam gatavotajam pārseigumam — nebijušam krievu baletu — Ballets russes — triumfam mākslu sniegumiem izlutinātajā Parīzē.

Djagiļevs arī šoreiz rīkojās ar plašu vērienu: viņš Parīzes paplukušo pilsētas Šatlē (Châtelet) teātri „pārjaunoja": lika skatuvei ielikt jaunu elastīgu priežu koka grīdu, lai dejotāji spētu sniegt vislabāko; lika kolonnas un balustrādes apvilkt ar jaunu samtu, apvīt ar zaļumu vītnēm un dzīviem ziediem. Izrāžu brošūru rakstīja jaunais dzejnieks un vēlākais akadēmiķis Žans Koktō (Cocteau, 1889—1963), brošūru ilustrēja Kugas iecienītais franču gleznotājs Odilons Redons (Redon, 1840—1916) — lielākais no simbolistiem.

*) Ksešinskai, kuŗas pilī revolūcijas laikā mitinājās lielinieki, izdevās bēgt uz Franciju, kur tā Kannās apprecējās ar lielkņazu Andreju (1921). Parīzē viņa 30 gadu vadīja baletstudiju, kuŗā mācījusies arī Margota Fontēna, Harija Plūča iemīļotākā un apdāvinātākā skolniece. 1936. gadā Ksešinska 67 gadu vecumā vēl dejoja Londonas Covent Garden teātrī.

**) Kaukazā — Melnās jūŗas visattālākajā austrumu stūrī, Medejas dzimtene.

***) Grieķu vārds andreios, drosmīgs, vīrišķs, Andrejs — apustuļa Pēteŗa brālis, Jāņa Kristītāja, pēc tam Jēzus viens no pirmajiem mācekļiem.

*) Parīzes senais nosaukums.

(Turpinājums 6. lpp.)

Godalgoto dziesmu pirmatskaņojumi

SVĒTKU KONCERTS 25. DV GADASVĒTKU AKTĀ TORONTO

Ar prieku lasījām laikrakstos, ka DV organizācija savā 25 gadu jubilejās zīmē godalgojusi komponista Jāņa Norvila pēdējā laikā komponēto lielo darbu „Senā gadskārta latviešu tautas dziesmās". Šis krājums ietver 38 dziesmas — tautas dziesmu apdares visiem gada laikiem un latviešu svētkiem.

Grūti būs atrast kādu mūsu mūzikas cienītāju, kam sirdij tuvs nebūtu Jāņa Norvila vārds un viņa nopelni mūsu mūzikas dzīvē: tik daudzas viņa kompozicijas kļuvušas jau gandrīz par „par tautas īpašumu" — tās dzied vai visos svinīgos aktos, vakara jundās, dziesmu svētkos un tautas deju lieluzvedumos. Lai tikai minam tādas dziesmas kā Svēts mantojums, Daugav' abas malas, Daugaviņa puto balti, Balsis u. c. Pat karaviru dziesmu repertuārā viena no iemīļotākajām ir viņa Klip, klap, klap, Mūsu soļi skan Pāri Daugavai . . .

Satikos ar Jāni Norvili Daugavas vanagu sarīkojumā un mēģināju no viņa „izspiest'" mazu interviju par viņa kompozīciju klāstu. Uz to viņš man kautrīgi atbildēja: „Vai tas vajadzīgs?" Žēl . . .

Kā visiem mums, arī Jānim Norvilim svešuma maize nav bijusi bez garozas. Dažus gadus atpakaļ dzirdēju šādu epizodu no viņa dzīves. Gribēdams palikt uzticīgs savai sūtībai, J. N. strādā par ērģelnieku kanadiešu draudzē. Viņa priekšniecība — kanadiešu mācītājs, diemžēl, jūtas vairāk kompetents par J. N. skaņu mākslas lietās un šad tad pasūta savam ērģelniekam diletantisku „bleķu" spēlēšanu un taml.

Kad stūrgalvīgais mūsu komponists par to stāstījis savam draugam — latviešu mācītājam, pēdējais devis J. N. šādu padomu: „Jāni, tu vairs neesi no jaunajiem. Ši ērģelnieka vieta ir tava maize, tādēļ pildi vien bez iebildumiem priekšniecības rīkojumus, kaut arī viņš liek stādīt sīļķes"...

Norvila dziesmas ir skaistas un pilnīgas, saprotamas ikvienam un tomēr lielas un cildenas. Tās iet pie cilvēku dvēseles dziļumiem, runā uz tām gan dziļa patriotisma, traģisma, gan dzirkstoša prieka un līksmes valodu.

Svētku koncertu ievadīja Daces Kārkliņas un Imanta Baruša 3 duetu dziedājumi ar pašu komponistu pie ērģelēm.

Dace Kārkliņa apveltīta ar skaista tembra balsi, kas saista klausītāju ar kontrastainu dinamiku, labi tembrētiem klusinātiem toņiem un stabilā elpā atbalstītiem kāpinājumiem.

Arī viņas partnerim Imantam Barušam nenoliedzamas lielas dabas dotības skaista tenora veidošanai. Diemžēl, viņa balss vēl ir „zaļa", tai trūkst elpas atbalsta, tādēļ skaņas veidojas it kā saspiestas, it sevišķi augstajos toņos. Derētu lieti, ja šis jauneklis savu balsi paskolotu pie dziedāšanas speciālista, rezultāti būtu it drīz manāmi.

Dainas koris diriģentes Almas Skudras - Kārkliņas vadībā šim koncertam bija gatavojies ar lielu nopietnību un darba mīlestību. Jāpiemin, ka diriģentes Almas Skudras - Kārkliņas personā iemīt īsta mākslinieces dvēsele un sugestīva mērķtiecība. Smalkums un slīpējums interpretācijā bija jūtams ik dziesmas izpildījumā. Korī līdzsvarots balsu sastāvs, netrūkst ne skanīgu tenoru, ne sulīgu otro basu. Iepriecināja arī redzēt koŗa rindās tik daudz jauniešu seju. Tas arī laikam diriģentes maģiskā pievilkšanas spēka nopelns, jo arī iepriekšējā vakarā dzirdējām tik skaistu jauniešu koŗi — šīs pašas diriģentes vadītu, ka gribētos ticēt, ka latviešu koŗa dziesma neapklusīs līdz ar tagadējās vecākās un vidējās paaudzes aiziešanu no koŗu rindām.

Koris savu dziedājumu ievadīja ar Lieldienu dziesmu „Spīdi nu, saulīte", kur vadošās balsis maināās soprānam ar tenoru. Kaut nenovēršamais satraukums arvien iespaido pirmās dziesmas izpildījuma kvalitāti, šī dziesma izskanēja pārliecinoši — jūsmīgi un pacilāti. Tai sekoja sērīgā Pieguļniece ar vīru balsu melodijas vijumu un soprānu un altu pavadbalsīm.

Īsti līksmīgas bija dziesmas Jāņu naktī un Lai liec dziesma mežu gaļus — abas līgo dziesmas. Tās saistīja ar gaišo pacilātību, rotaļīgo vieglumu un dzīvo interpretāciju. Klausoties skanīgajā „līgo", likās, ka tuvumā iesmaržojās pat jāņu zāļu rūgtums.

Ar dziesmu Vakarā tālu skan izvēlēi šī koncerta programmā Dainas koris pierādīja, ka nebaidās arī no cietiem riekstiem. Šai dziesmai fūgas stila skaņu raksts, un vismazākā nenoturība kādā balsu grupā varētu visu koŗi neglābjami „ievest grāvī". Par godu centībai un diriģentes prasmīgai vadībais arī šī dziesma izskanēja tīrā intonācijā un niansēti. Ar ļoti skaistiem klusinātiem toņiem izskanēja tās beigu akords. Šeit sevišķa atzinība pienākas altu dziedājumam.

Rudeni ievadīja dziesma Visiem rozes dārzā zied ar Imanta Baruša solo. Cietos, ritmos un precīzos balsu iekritienos koris kopā ar solistu panāca iespaidīgus akcentējumus.

Nākošā rudens dziesma programmā bija uzņemta sērīgā Lēni, lēni jūŗa krāca" ar Skaidrītes Lejas un Vizmas Maksiņas solo dziedājumiem. Labā frazējumā kā sidraba zvani skanēja šo meiteņu dziedrās balsis. To niansēti, kā uz jūŗas viļņu šūpolēm pavadīja koŗa dziedājumi.

Koncertu noslēdza vienīgā ziemas reprezentante — dziesma Budēji ar Valdas Avikas un Vizmas Maksiņas gleznainiem, dzīviem un pārgalvīgiem solo dziedājumiem. Visa atzinība šīm jaunajām dziedātājām! Spriganā Budēju dziesma bija pat jāatkārto.

Paldies Dainas korim un diriģentei Almai Skudrai - Kārkliņai par skaisto koncertu! Diriģentes mūzikālā intelligence, dziesmu satura izpratne un koristu sadziedāšanās bija tie balsti, kas cēla priekšnesuma mākslinieciško vērtību.

Austra Plampe

REDAKCIJAI PIESŪTĪTI IZDEVUMI

„Ceļa Biedrs" 5. (155.) n-rs, maija un jūnija izdevums, mēneša raksts kristīgai dzīvei, Latviešu ev.-lut. draudžu apvienības Amerikā izdevums, redaktors J. V. Strautnieks, 16 lp. Pielikumā „ Svēto rakstu vietas apcerei 1971. gadā".

„Daugavas Vanagu Mēnešraksts" 3. (137.) n-rs, maija/jūnija izdevums, Daugavas Vanagu centrālās valdes izdevums, atb. redaktors V. Hazners, 80 lp.

„Ģenerālis Auzāns," īss dzīves stāsts pēc ģenerāļa Auzāna rakstītām atmiņām, dokumentiem, Latviešu strēlnieku piemiņas izdevumiem, cīņas biedru vēstulēm un atmiņām. Uzrakstījusi Lidija Auzāne-Ticmane, 72 lp, Arnolda Ticmaņa apgāds, 1971. Veltīts ģen. Auzāna simtās dzimšanas dienas atcerei.

„Gadījumā, ja jūs esat ar mieru mani precēt, Silvijas jaunkundz, tad šī formālitāte ir tikai sīkums, jo mans tēvs ir mācītājs," savai apbrīnotajai dāmai norāda pakautrīgais Drošprātis Uzņēmība. — „Labi, tad jau varam izmēģināt, cik ilgi un kā tā lieta ar mums abiem iet," bez ilgas domāšanas atbild Silvija. „Mans tēvs savukārt ir advokāts, lietpratējs laulību šķiršanas lietās."

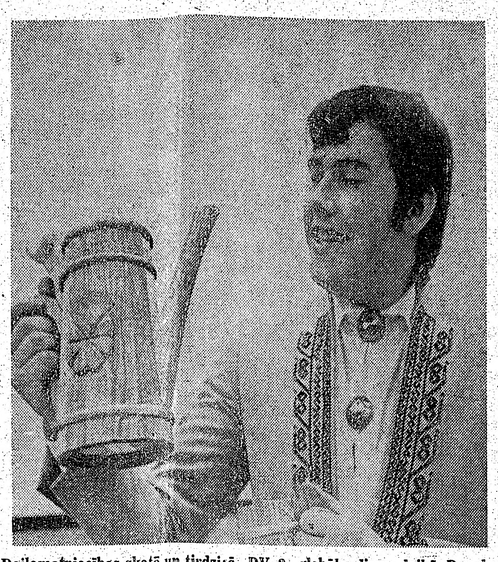

Daijamatniecības skatē un tirdzi:ā DV 2. globālo dienu laikā Royal York viesnīcā, tāpat „Rīgas" pāviljonā Latviešu namā Toronto, „Caravan 71" ietvaros, bija redzami arī šādi ozolkoka aluskausi, kuŗus, kā tas redzams šajā attēlā, rāda bijušais Londonas deju kopas dalībnieks Anglijā Mārtiņš Rītiņš, kas tagad apmeties uz dzīvi Toronto. Viņš dejoja arī Sidrabenes Līgos vētku un „Caravan 71" sarīkojumos Toronto.

Foto: J. Līgers

Modris Lorbergs

SPEĶA RAUŠI, KONJAKS UN DZEJNIEKS

Kāda dāma domāja mani dzejnieku esam . . .
Dzejniek, — viņa teica — atnāciet kādreiz:
Izcepšu speķa raušus, būs konjaks un kafija,
Jūs varēsiet dzejot . . . par visu. — — —

Speķa rauši man garšo,
Un konjaks — līdz pudeles sausumam —
Mans labākais draugs,
Bet dzejnieks es neesmu,
Jo dienišķo maizi vēl arvien
Nopelnu godīgā darbā,
Un slāpju reizēs dzeŗu pats savu —

Kairinošs lūgums, bet —
Speķa rauši palika neēsti,
Dzēriena pudele neskarta,
Un kafija kļuva auksta,
Jo laikam karavīrs esmu,
Un atklātos cietokšņos vilīību redzu.

Speķa rauši man vēl arvien garšo
Un konjaks labs,
Tikai dzejot par visu
Man daudzreiz trūkst drosmes.

Jaunas teātŗa izrādes gaidot

PIEZĪMES PAR ANGLIJAS LATVIEŠU TEĀTRI

Šis gads Anglijas latviešu teātŗa dzīvē iesācies nesekmīgi. Ja laikrakstu informācija ir pilnīga, tad neesam pieredzējuši nevienas izrādes kopš pagājušā gada novembŗa beigām. Iepriekšējais darba gads bija lielā mērā veiksmīgs, tāpēc normāli būtu sagaidāms, ka teātŗa sezona turpinās jaunajā gadā, jo teātŗa darbā valda zināma kontinuitāte. Citu gadu pat vasaras karstumā esam piedzīvojuši sekmīgas, ar prieku baudāmas izrādes (piemēram, pagājušā gada 6. jūnijā Indīgo efeju), bet tagad lielo gada pusi neesam iepriecināti ne ar vienu skatuves mākslas sniegumu.

Gada sākumā visu darbību traucēja ieilgušais pasta streiks. Tagad visi domājam par Dziesmu dienām. Ja nenotiek izrādes, tas tomēr nenozīmē, ka nekas nav darīts: volverhamptonieši uz Dziesmu dienām sagatavo Omartija kundzi. Bradfordieši strādājot gar Minchauzena precību iestudējumu. Iespējams, ka arī vēl kāda cita kopa klusībā sagatavo kādu lugu, tāpēc cerēsim, ka šī gada otra puse būs līdz šim valdošajam klusumam pilnīgs pretstats.

Gaidot uz jaunām izrādēm, varbūt ir vietā mazliet atskatīties uz 1970. gada izrādēm. Ja arī vairums no tām nebija tādas, ka rādās sajūsma tās tūlīt apcerēt, tad tomēr tajās redzējām pietiekami gatavības un dažādības, kas norāda, ka netrūkst spara, uzņēmības un darba prieka, ar vārdu sakot, tajās redzējām visus elementus, kas nepieciešami, lai šis darbs veiksmīgi turpinātos un kļūtu vēl daudz intensīvāks. Četru redzēto lugu (neredzēts palika bradfordiešu Tīreļpurvs novembŗa beigās) izvēle pati par sevi interesanta, tās tik dažādas, ka ietekmēja vispārējo sniegumu katrā izrādē.

Blaumaņa Zagļi (Notinghamas un apkārtnes jaunatnes pulciņa izrādē Jaunatnes svētku nobeigumā 6 .septembrī), labi pazīstama joku luga, kā pats Blaumanis to apzīmējis. Spēlējot ar teātŗāliem pārspīlējumiem, tajā nebeidzamas iespējas skatītāju uzjautrināt. Jaunatnes pulciņa tēlotāji nevarēja daudzas no šīm iespējām izmantot. Izrādē vairāk vērojām jauniešu pašu dzīves un spēles prieku; pat sajukuma brīdī viņi neapmulsa, bet lielā mērā ar savstarpēju uzjautrināšanos tika grūtībām pāri. Viņu atjautība un prieks likās pielīpam arī skatītājiem, un visi kopā piedzīvoja jautru izrādi.

Redzējām daudzus briestošus talantus, daudz apdāvinātības (vismaz viens no tēlotājiem — un tas nebija populāri skaļajā raksturlomā — parādīja vispusīgi bagātas dotības). Ja arī režisoram un jaunatnes pulciņa vadītājam Imantam Balodim neizdodas noturēt šos pārmaiņu gadus pārdzīvojošos jauniešus kopā kādam jaunam iestudējumam, būtu žēl, ja daudzus no dalībniekiem mēs neredzētu turpmāk, varbūt, kādu citu kopu sastāvā.

Volverhamptonas drāmas kopa vairākkārtīgi izrādīja Mariannas Zīles 4 cēlienu skatu lugu Atvasara. Redzētā izrāde (Koventrijas „Mūsmājās" 28. novembrī) liecināja, ka spēlētāji ieguvuši zināmu rutīnu un darbība ritēja raiti. Pati luga krietnas izspēlēšanās iespējas dod tikai trim galvenajiem tēlotājiem (apgrieztam milnieku trīssturim: divi dāmām un vienam kungam). Iestudējumā likās acīmredzamas grūtības pareiza līdzsvara ieturēšanai starp komēdiju un drāmu, kas, domājams, izriet no lugas, jo tā ir saloņa un paplānas lauku dzīves komēdijas sajaukums ar nopietnas drāmas piejaukumu. Bet visi tēlotāji iepriecināja, pilnīgi izmantodami savas spējas. Ar nepacietību gaidīsim šīs kopas jauno iestudējumu.

Pretstatā iepriekšējai Valdemāra Richtera Nebēdnieki ir īsta tautas komēdija. Pagājušajā gadā to reizes trīs rādījusi Bradfordas kopa G. Berga vadībā. Kaut izrāde Bradfordā 19. septembrī negāja tik izveicīgi kā iepriekš minētā Atvasaras izrāde, jo traucēja dažas neveiklības un aizmāršības, tā tomēr no skatītāju viedokļa bija vairāk baudāma. Tas rāda, cik liela nozīme pateicīgu lugu izvēlei. Daži tēlotāji parādīja, cik labi izceļas pārspīlēta tēlošana, cits mazākā lomā sniedza patīkamu raksturojumu, bet izrāde it sevišķi palikusi atmiņā pāris jaunākās paaudzes tēlotāju dēļ: viņi lieliski iederējās vispārējā norisē, piedeva lugai veslīgu noapaļojumu un iepriecināja ar savām spējām. Cerēsim, ka šī, tāpat arī citas darbīgās kopas ar piemērotām lugām un uzvedumiem dos iespējas jauniešiem biežāk uzstāties.

Par Korbijas kopas Indīgās efejas iestudējumu Indulim Ozolam ar šo pateicīgo Valdemāra Kārkliņa drāmatizējumu, kuŗā saprotami skaidri apvienota komēdija un traģēdija, izdevās parādīt vienga balanāko un noapaļotāko uzvedumu ar pilnīgāko kopiespaidu (pie šāda atzinuma jānonāk, salīdzinot pieminētās četras izrādes). Bet laiks nestāv uz vietas. Gaidīsim jaunu korbijiešu iestudējumu.

Šai īsajā pārskatā daudzie tēlotāji palikuši vārdā neminēti, nemaz nerunājot par techniskajiem

(Beigas 5. lpp.)

Lūcija Bērziņa

(4. turpinājums)

„Pilsētiņa nav neinteresanta," viņš pamācīja. „Tā ir lielākā pilsēta šai apkārtnē. Viss apgabals šeit ir bagāts kviešu rajons, un pēdējos gados kviešu ražas bijušas neparasti labas. Farmeriem naudas netrūkst. Pilsētiņā ir skaisti, labi apgādāti veikali. Tā ir tipiska kviešu rajona pilsētiņa. Jums, Anna, vajadzētu pierast pie austrāliešu dzīves veida. Aizmirstiet savu Eiropu. Jūs tagad esat austrāliete. Šovakar skolas telpās rādīsim filmu. Tā būtu jānoskatās arī jums. Filma jums daudz ko noskaidros par dzīvi Austrālijā. Jo ātrāk jūs pieņemsit austrāliešu dzīves veidu, jo labāk."

Austrāliešu dzīves veids! Šo izteicienu Anna dzirdēja pirmo reizi. Turpmāk viņai bieži bija jāklausās, kā austrālieši izcēla savu dzīves veidu. Kas bija šis īpatnējais dzīves stils, par ko austrālieši bija tik lepni? Anna nekad nevarēja iegūt noteiktu atbildi uz saviem jautājumiem. Vai austrālieši tiešām ticēja, ka savā īsajā, divi simt gadu vēstures periodā bija paspējuši attīstīt atšķirīgu dzīves stilu?

4.

Annai drīz sāka likties, ka telpu tīrīšana ir ierasts darbs, ko viņa strādājusi visu mūžu. Uz divi gadiem viņai šis darbs Austrālijā bija nodrošināts. Pirms izbrankšanas no Eiropas viņa bija parakstījusi divgadīgu darba līgumu un solījusies strādāt darba pārvaldes noteikto darbu. Jauna un vesela, tā par fizisku darbu nesūdzējās. Labi, ka pārvalde nebija viņu sūtījusi uz kādu vientuļu farmu vai par mājsaimnieces izpalīdzi kādā daudzbērnu austrāliešu ģimenē.

No darba nometnē viņa guva dažas priekšrocības. Varēja satikt citus latviešus, varēja pamazām pierast pie izdaudzinātā austrāliešu dzīves veida un nebija uzreiz jāmetas peldus šai svešajā dzīvē kā okeana aukstajos viļņos.

Darbs nebija smags. Priekšnieks bija teicis, ka telpas nebija pamatīgi jātīra, vareja iztikt ar paviršu putekļu lupatas un slotas lietāšanu, un tāds darbs kaulus nelauza. Tomēr kādreiz bija žēl zaudēto gadu, kas pavadīti universitātes auditorijās, klausoties Kārkliņa, Aizsilnieka un Širona lekcijās. Tādos brīžos likās, ka dzīve bija izspēlējusi ar viņu ļaunu joku, liekot dzenāt putekļus no vienas skolas barakas telpas uz otru; cīnīties ar netīrumiem, kas iesēdušies visās grīdu šķirbās un sienās, nekrāsoto saplākšņu starpās.

Iebraucot no Eiropas, Anna bija cerējusi, ka, nevērojot līgumu, viņai, kā tautsaimniecei, izdosies atrast darbu savā speciālitātē. Kad viņu Hamburgā bija intervējis konsuls, uz viņas jautājuma, vai tautsaimniecei arī būtu kāds darbs Austrālijā, tas bija lepni atbildējis:

„Mums vajadzīgi ne tikai fiziskā darba strādnieki, mums vajadzīgi arī dzejnieki!"

Nu, Anna nebija dzejniece, tāpēc laikam bija jādinā̆ja saviem skolotājiem lietāt tikai angļu valodu, tīra klases.

Austrālijas kopvalsts uzturētajā nometnes skolā bija paredzēta eiropiešu apmācīšana angļu valodā. Daļa bēgļu, kuŗus lielais Vinstons savā laikā bija nodēvējis par pasaules vraku un strandējušo kuģu peldošām atliekām, angļu valodu nepārvaldīja, vai arī pārvaldīja tik vāji, ka sarunas ar tiem nemaz nevedās. Imigrācijas iestādes tādēļ bija nolēmušas, ka jaunpienācējiem angļu valoda jāiemācās iespējami drīzā laikā.

Izskatā eiropiešu iebraucēji daudz neatšķīrās no caurmēra austrāliešiem; arī viņu dzīves veids visumā šķita pieņemams, kaut arī tiem šai ziņā būtu bijis daudz jāmācās no austrāliešiem. Vienīgais šķērslis ātrai asimilācijai un veiksmīgai iekļaušanai jaunās zemes apstākļos bija angļu valodas nemācēšana. Šī šķērssiena bija jānojauc un tas jādara, cik ātri vien iespējams.

Vairums austrāliešu svešvalodas nemācēja un tiem trūka pieredzes citu valodu mācīšanā, tādēļ, imigrācijas akcijai sākoties, tie ticēja, ka vidēji apdāvinātam ieceļotājam vajadzētu varēt angļu valodu iemācīties astoņu nedēļu laikā. Bija tikai jālietā pareizā metode, jāatrod īstā valodas mācīšanas atslēga. Eiropā svešvalodas iemācīšanās kādreiz vilkās gadiem, bet to jau visi zināja, ka Eiropa bija vecs un savu laiku pārdzīvojis kontinents un tur lietātās metodes arī bija savu laiku nokalpojušas, tādēļ rezultāti bija tik vāji. Austrāliešiem bija jāatrod pavisam cita metode, jo zeme bija jauna un tādēļ arī svešvalodu mācīšanai vaadzēja būt eksperimentālai un neparastai. Tad dažu nedēļu laikā arī ieceļotāji kļūs līdzīgi austrāliešiem un runās pareizā vietējo dialektā, neliekot pašu zemes ļaudīm ikreiz salēkties, kad dzirdēja biezos slavu patskaņus vai vāciešu neiedomājami guturālos līdzskaņus. Tad nebūs plaisas starp saimniekiem un viesiem un iespējamās grūtības lielajā emigrācijas akcijā būs novērstas. Tādēļ nometnes skolas vadība ar lielu sajūsmu un enerģiju ķērās pie dažādu metožu izmēģināšanas un veco metožu saliedēšanas jaunā, kuŗai nu vajadzēja būt tai brīnuma patentei, kas bez lielām grūtībām izdzīteņus no vecās Eiropas padarītu par īstiem, neviltotiem austrāliešiem.

Atputekļojot klases, Annai bija iespējas dzirdēt, kā ar šīm dažādām metodēm rīkojās un kā tās lietāja. Varēja dzirdēt, kā skolas direktors nemitīgi atgādlai klausītāji pierastu pie angļu valodas skaņām un to tad ātrāk iemācītos. Tie skolotāji, kas citas valodas nemācēja, tādu metodi lietāja simtprocentīgi: pavadīja visu stundu, stāstot notikumus un anekdotus angļu valodā, mazliet gan pārsteigti, ka humors neizraisīja smieklus. To viņi izskaidroja ar to, ka ieceļotāji Eiropā smagi cietuši dažādu diktātoru laikos, tiem humora izjūta zudusi un par jokiem tie vairs nemācēja smieties. Krievu un ukraiņu klausītāji, pieraduši pie iekārtām, kas tiem likušas paklausīt un daudz nekā nevaicāt, pacietīgi sēdēja neērtajos, pusaudžiem domātajos solos un mēģināja uztvert svešās valodas skaņas, kas burbuļoja gar viņu ausīm kā strauta avots. „Klasē sēžam kā auni," tie mēdza teikt, „bet ko lai dara, valdība liek." Dažas jaunas austrāliešu skolotājas bija izskatīgas un dzīvas; stundas pagāja, pētījot viņu kustības, vaibstu spēli, ģērbšanās veidu un matu sasukājumu. Gausāk vilkās laiks, ja pasniedzējs bija vecāks kungs, kas vienmuļā balsī stāstīja kaut ko svešajā valodā un nepūlējās stundas padarīt interesantākas ar kustību un mimikas palīdzību. Arī Anna bija iedalīta kādā angļu valodas grupā, bet tā kā viņas valodas zināšanas bija diezgan labas, viņu atbrīvoja no stundu apmeklēšanas.

Viscaur mēģināja lietāt uzskatāmības metodi dažādos veidos. Tā — mācot angļu nosaukumus apģērba gabaliem, vīriešu kārtas skolotāji mēdza raut nost attiecīgās drēbju daļas un, turot tās pirkstos klases priekšā, lika korī atkārtot iemācāmo vārdu.

„This is a tie", Anna dzirdēja skolotāju sakām blakus istabā.

„Ziss izz ei tjai", atkārtoja krievu ieceļotāju koris.

Kakla saitei sekoja svārki, krekls, kurpes un zeķes — tā kā stundai beidzoties, jaunais skolotājs stāvēja klases priekšā tikla kreklā, basām kājām, izpurušiem matiem.

Kurpju daļas parasti mācija ļoti pamatīgi: zole, papēdis, kurpju virsa, kurpju saites.

„Vai tikai valdība mūs nesūtīs uz kurpju fabriku?" Anna dzirdēja kādu skolnieku nelaimīgā balsī vaicājam otram.

Debates par nacionālām...

(Pārnesums no 1. lpp.)

nu radošu garu ar kaut kādu cenzūru. Bet tālākās debatēs noskaidrojās, ka mums praktiski nav ne vajadzības ne iespējas cenzūru praktizēt, toties ir gan iespēja un pašreizējos apstākļos liela vajadzība, lai mūsu kultūrradošais darbs, kā mūsu vienīgais cīņas ierocis, tiktu vērsts galvenokārt tai virzienā, kas mūsu nacionālām interesēm visvairāk varētu kalpot, jo mūsu nacionālā eksistence šodien ir zem „būt vai nebūt" zīmes kā dzimtenē, tā arī šeit. Tā tad nevis cenzūra, bet gan katra radoša gara morālā apziņa var būt par noteicēju faktoru savu darbu idejiskai izvēlei.

Tālāko debašu gaitā diskusiju degpunktā izkristalizējās jautājums par vērtībām, kuras visvairāk varētu kalpot nacionālām interesēm.

Modris Lorbergs ieteica labi apsvērt mūsu pašreizējo stāvokli un skatīties, kā tas varētu mainīties pēc desmit gadiem. Viņš atbalstīja māc. A. Čopa domu, ka visa mūsu civilizācija balstās uz ētiskām vērtībām, no kurām savu jēgu un nozīmi gūst kā nacionālās tā aistētiskās vērtības. Bet šai domai noteikti pretojās LNAK literatūras referente G. Blūma, apstrīdot kā ētisko, tā nacionālo vērtību nozīmi. Literārie darbi esot jāvērtē tikai no aistētiskā viedokļa un tos spējot novērtēt tikai paši rakstnieki. Līdzīgā veidā, runājot par glezniecību, izteicās LNAK mākslas referents J. Zuntaks. Pretiebildumi bija, ka attieksmē uz mākslas vai literārā darba formas un stila vērtību radošam māksliniekam vai rakstniekam ir pilnīgi brīvas rokas savos meklējumos, bet ja mūsu pats izcilākais rakstnieks skaistā darbā paustu ļaunprātīgas vērtības, komūnisma vai mazo tautu iznīcināšanas ideju, tāds darbs būtu pretīgs mūsu tautas interesēm. Kaut līdzšinējā praksē KF nevienu tamlīdzīgu darbu nav apbalvojis, taču tāda principa pieņemšana varētu noderēt nākotnei. Ir arī tiesa, ka KF līdz šim ir maz rūpējies, lai pie apbalvojamo darbu vērtēšanas būtu ievērota kāda ētisko un nacionālo vērtību izcelšana. Māc. A. Čops asi pārmeta G. Blūmai par ētisko vērtību sabrukuma paušanu, kad viņa jautāja, kas vispār esot ētiskās vērtības.

Visa vakara debates šai vietā arī apstājās, jo te nebija jācenšas pārvarēt kādas domstarpības, bet šeit bija pilnīga pretējo uzskatu sadursme. Te varēja saredzēt, ka mūsu radošo talantu lielais vairums noraida ētiskās vērtības kā literāro vai mākslas vērtību sastāvdaļu. Tikai rodas jautājums, vai var tad runāt vairs arī par

DV 2. globālajās dienās Toronto, pa kreisi: J. Rolavs no Austrālijas un V. Freija no ASV daiļamatnie cības skatē un tirdziņa iegādājas latviskās piemiņlietas; vidū — rakstniece Tonija Krūka informācijas birojā Royal York viesnīcā daudzas globālo dienu lietas kārtojot. Cik stundu viņa šajā laikā nor unājusi pa tālruni, privātajā dzīvē tas pietiktu visam gadam. Foto: J. Ligers

Izlaidums un Ligosvētki Minsterē

ĢIMNAZIJU BEIDZA SEŠI ABSOLVENTI

Šogad sagadījās, ka Minsteres latviešu ģimnazijas 26. izlaiduma akts notika Līgo vakarā. Tāpēc jau visa diena bija teiksma par sevi: visi rotājās svētku aktam un līgošanai. No rīta vēl bija jāierodas skolā, tad sākās zaru un zāļu meklēšana un vainagu pīšana. Priekšpēdējā klase sagatavoja Jāņu ugunskuru un sanesa meijas balles zālē. Ugunskura kraušana arī ir māksla, to apliecināja 12. klases skolnieks Viesturs Osvalds no ASV, un tad jau sāka ierasties pirmie ciemiņi.

Izlaiduma aktu ar svētbrīdi ievadīja māc. R. Bērziņš. Kā ceļa maizi dzīvei viņš ieteica rūpes par izglītības apgūšanu, kas ir vislabākā Dieva dāvana un svētība. Izglītība visos laikos augsti vērtēta. Katra cilvēka dvēselei jābūt spogulim, kur atspoguļojas pasaules gudrības, tikai jāpūlās tās apgūt.

Cilvēkam jāveidojas uz vienmēr augstāku pilnību.

LCK izglītības daļas vadītājs prāvests M. Lizdiks teica svētku runu par trimdas jaunatnes uzdevumiem. Aktu kuplināja mūzikālie priekšnesumi, kuŗus izpildīja Lilita Puķīte (klavieres) un Elizabete Bude (flauta). Prāvests savā runā uzsvēra, ka latviešu tautas nākotne pieder dzimtenes un trimdas latviešu jaunatnei, kas ir vienīgā spēja nodrošināt latviešu ģimnazijas turpmāku pastāvēšanu.

Pēc tam sekoja absolventu sveikšana. Ģimnazijas direktore Ilze Kārkliņa sveica absolventus, pasniedza viņiem atestātus un aicināja turpināt mācības kādā augstskolā. Sveicēji bija arī Minsteres latviešu draudzes mācītājs A. Kārkliņa, Minsteres latviešu biedrības priekšsēdis A. Kārkliņš, Ģimnazijas padomes priekšsēdis A. Kārkliņš, Ģimnazijas padomes priekšsēdis A. Kārkliņš, Ģimnazijas padomes

Dziesmu diena Garezerā

Garezera dziesmu dienas rīcības komitejas pēdējā sēdē Sv. Jāņa draudzes baznīcas sabiedriskajās telpās nozaru vadītāju ziņojumi liecināja, ka priekšdarbi norit mērķtiecīgi un pilnā sparā.

Roberts Zuika ziņoja, ka dziesmu dienā piedalās šādi koŗi un koŗu grupas, kopskaitā 19: Indianapoles latv. b-bas koris (dir. V. Meļķis), Ernesta Brusubārdas koris Milvokos„ jauktais koris Dzimtene Milvokos (A. Sinepe), Dziesmu Vairogs Kalamazū (A. Kalnājs), Kalamazū vanadžu ansamblis (J. Zuika), Ciānas latv. draudzes koris Čikagā (A. Strautmanis), Čikagas vanadžu ansamblis (T. Ozoliņš), jauktais koris Daugava Čikagā (O. Kļaviņš), Klīvlendas latv. b-bas koris (J. Ūdris), Grand Rapidu latviešu koris (R. Zuika), Kanadas (Toronto-Hamiltonas) koŗu kopgrupa (A. Skudra-Kārkliņa), vīru ansamblis Tēvzeme Klīvlendā (E. Stelmanis), vīru koŗa Viesturs grupa Toronto (J. Barušs), Kalamazū vīru koris (Roberts Zuika), Čikagas akadēmiskais vīru ansamblis (J. Gaiķis), Milvoku DV vīru koris (V. Aparjods), Čikagas vīru koris Daugaviešī (E. Elgūts), Detroitas (Vindzoras) koŗa grupa (J. Baumane), Garezera vasaras vidusskolas dziedātāju vienība (G. Skujiņa). Dziedātāju kopskaits ap 400.

Iepriekšējais kopkoŗu mēģinājums notika Garezerā 19. jūnijā; nākošie mēģinājumi paredzēti: 31. jūlijā, plkst. 11 Garezerā un 7. augustā Milvokos.

Sakarā ar DV organizācijas 25 g. dibināšanas atceri un tās pieaugošo iesaistīšanos Garezera mērķu sekmēšanā un uzturēšanā, rīcības komiteja ieplānojusi „Cīnītāju sasaukšanos" programmas vidus daļā ar trim vīru koŗa dziesmām, kas daudz dziedātas gūsta laikos (Putlosā un Cēdelgemā). Dziesmas diriģēs Roberts Balodis, Vilis Elzāns un Roberts Zuika. Šai sakarā apsolījuši ierasties DV augstākā vadība ar V. Hazneru un citiem.

Trešā dziesmu diena Garezerā 14. augustā, koŗus vadīs 3 diriģenti.

R. Zuika norādīja, ka Roberta un Almas Hiršu mūzikas instrumenta (jaunu klavieŗu) dāvinājums pavēris iespējas noorganizēt jauno mākslinieku koncertu, kas notiks 13. augustā, plkst. 9 vakarā. Jauno mākslinieku koncertā piedalīsies: Anda Zirnīte — Kolorado Springa (klavieres), Daira Langena — Benton-Harbora (klavieres), Dagnija Blaumane — Milvoki (klavieres), Juris Ķeniņš — Toronto (čello), Imants Barušs — Toronto (tenors) un Dace Kārkliņa — Hamiltona (soprāns).

Jauniešu koncertā, kas notiks 14. augustā, plkst. 2.30 pēcpusdienā, piedalīsies visjaunāko grupas. Programmā paredzēta tautasdziesmu dziedāšana klavieŗu pavadījumā (bērni); kokļu priekšnesumi, ko organizē Ilze Šmite (Toronto) un Garezera vasaras vidusskolas skolēnu un bērnu priekšnesumi, ko organizē Guna Skujiņa.

Tiem bērniem, kas vēlētos piedalīties no citurienes un kas līdz šim nebūtu pieprasījuši dziesmu tekstus un melodijas (notis), tās jāpieprasa 723 Kendall Ave, Kalamazoo, Mich. 49007.

Rīcības komiteja apstiprinājusi mākslinieka Arnolda Sildega zīmēto Dziesmu dienas nozīmi, kā arī nolēma lūgt ALAs kultūras biroja vadītāju Dr. Visvaldi Klīvi atklāt Dziesmu dienu.

Dziesmu dienas blakus sarīkojumu vadītājs V. Miķelsons ziņoja par gleznu un daiļamatniecības izstādi. Gleznu izstādē ar saviem darbiem šoreiz piedalīsies tikai Kalamazū dzīvojošie mākslinieki, skaitā 9. Tēlotājas mākslas izstādi lūgts atklāt ALAs kultūras biroja tēlotājas mākslas sekcijas vadītājam mākslinieka Arnoldam Sildegam, bet daiļamatniecības ALAs kultūras biroja lietiskās mākslas sekcijas vadītājam Osvaldam Grīnam.

E. Brože ziņoja, ka Dziesmu dienas rīcības komitejas uzdevumā ar rakstiem griezies pie latviešu saimnieciskiem uzņēmumiem apkārtējās pilsētās un lūdzis neliegt savu firmu sludinājumus Dziesmu dienas vadonim.

E. B.

DV priekšnieks V. Hazners un Guna Ikona rakstnieku pēcpusdienā 4. jūlijā Royal York viesnīcas „Balles zālē". Dzejniece DV atzinības balvu — čeku par dzejoļu krājumu „Kodols" nodeva atpakaļ kā ziedojumu DV mērķu sekmēšanai.

Foto: J. Liģers

Rīkos jauno talantu konferenci

Amerikas latviešu apvienības valdes sēdē 25. jūnijā Filadelfijā Brīvo latviešu biedrības namā apskatīja priekšlikumus par ALAs mītni nākotnē. Indianapoles kongresā 1970. gada maijā pieņēma lēmumu slēgt ilgtermiņa līgumu ar Vašingtonas latviešu draudzi par telpu īri šīs draudzes jaunceļamā īpašumā Vašingtonas pilsētas tuvumā. Bez 1200 kv. pēdu platības ALAi būtu tiesības izmantot arī kopējas sēžu un sarīkojumu telpas. Izmaksa būtu apmēram $4 par kv. pēdu, ar draudzi būtu jāslēdz ilgtermiņa līgums, vismaz uz 10 vai 20 gadiem. Kā iemaksa būtu vajadzīga vairāku gadu īre uz priekšu.

Pašreiz ALA īrē telpas Vašingtonā, kas izmaksā 3840 dolaru gadā, bet līgums ir tikai līdz nākamā gada 1. februārim. Agrāk domāja, ka ALAs darbībai paplašinoties vajadzēs arī vairāk telpu. Stāvoklis tomēr ir mainījies. Apgāds ir pārcēlies uz Nudžersiju, doma par dokumentācijas centru ir atmesta. Vašingtonas latviešu draudze tomēr strādā pie plānu sagatavošanas un tai vajadzētu zināt, kādi ir ALAs nodomi.

G. Meierovics norādīja, ka Vašingtonā maz latviešu ierodas ALAs sarīkojumos. Tur nevar atrast arī kandidātus ALAs valdes locekļu amatam. Sēdē pacēlās jautājums, vai ALA vienmēr paliks Vašingtonā un vai nevajadzētu tās biroju nākamajos gados pārvietot uz citu vietu. Nolēma pašreiz nekādu priekšlikumu nepieņemt, bet nenoraidīt arī Vašingtonas draudzes piedāvājumu. Līdz rudenim 5 referentu komisija sniegs ziņojumu par iespējamo un teicamāko ALAs sekretāriāta novietošanu.

Sēdē no Čikagas bija ieradies latviešu republikāņu vadītājs V. Korsts. Viņš savā ziņojumā paskaidroja, ka viņam bijusi 15 minūšu ilga saruna par Baltijas valstīm ASV ārlietu ministrijā, pēc tam vairāk par stundu ar diviem ievērojamiem šīs ministrijas darbiniekiem.

Radio Liberty, Free Europe un Amerikas Balss finansēšanu pārņem ASV senāts ar 15 vīru komisiju. Informācijas biroja vadītājs I. Spilners piesūtījis latviešu organizācijām un laikrakstiem aicinājumu sūtīt protesta vēstules. Šī raksta saturu kritizējis G. Meierovics, bet aizstāvēja V. Korsts, pēdējā viedoklim piekrītot arī valdes vairākumam.

Ja iepriekšējā gadā ALAs valdes devīze bija iešana pie tautas, tad šim gadam par vadmotīvu var pieņemt iesaistīšanos katrā nacionālā rosmē. Par jaunajiem ALAs projektiem un nodomiem referēja U. Grava. Ir vajadzīga darba paplašināšana, valdes darbībai jākļūst aktīvākai un darbība jādubulto. Pašreizējie sakari, kas radušies filmu izrādēs, ir jāizmanto, iesaistot ALAs aktīvitātē vietējās organizācijas. Jānodrošina arī financiālie pamati. Pēdējos divos gados manāms mazs atslābums un tāpēc darbā jāiesaista jauni darbinieki. Jārada arī iespēja iztirzāt un izveidot idejiskās vadlīnijas.

Valdes darba aktivizēšanai radīja jaunus amatus. Katram birojam, bez biroja vadītāja ir arī tā palīgs — valdes locekļis. Par publicitātes vadītāju apstiprināja G. Meierovicu, biedrzinis ir A. Baidiņš. Nolēma radīt „talantu banku". Par jauno talantzini apstiprināja V. Daigu, bet par arhivāru H. Mindenbergu.

Notikušas jau daudzas dažādas konferences. Dažos gadījumos noklausīti pat 25 referāti gandrīz bez pārtraukuma. Šīs konferences tomēr nav devušas cerētos rezultātus. Rīkojami semināri par darba metodēm, pēc tam katrs valdes loceklis dažādos centros seminārus varētu turpināt. Katram dalībniekam tas izmaksātu 10 dolaru, budžets katram seminārам būtu 250 dolaru.

ALA varētu organizēt lekciju un literātu, teātra vai koncertu turnejas, kaut gan pārrunās ot-

klājās, ka varētu būt grūtības, izraugot sarīkojumu vietas. Varētu izmantot lidmašīnu grupu lidojumus uz lielākiem latviešu sarīkojumiem. Bez tam varētu noorganizēt Divreizdivi pieaugušiem uz jūras, ar nosaukumu „Atpakaļ uz Tobago".

Valde paredzēja rīkot jaunu talantu konferenci 6. un 7. novembrī visu ASV apmērā, nosauktu „Katskili Klīvlendā". ALAs priekšsēdis ieteica valdes locekļiem rezervēt otrdienu vakarus telefonu sarunām, kā arī šīnī laikā savās mājās ieaicināt jaunus darbiniekus vai talciniekus. Priekšsēdis arī ieteica nodibināt jaunu pasākumu „Palīgā", kas radies no vārdu kombinācijas: „Pusgadu atsaucoties latviskā ideju un gara aicinājumam". Šī pasākuma ideja būtu tā, ka latvieši ir sevišķi tie, kas tikko beiguši universitātes, pusgadu strādātu pie kāda latviešu projekta, piemēram, atrisinātu „Celsmes" problēmu.

Sēdes dalībnieki meklēja atrast veidus, kā vairāk piesaistīt latviešu jaunatni. A. Vatvars ieteica nodibināt latviešu vidusskolu. Vajadzētu izstrādāt tematus nākotnes jautājumiem, piemēram, ALAs darbs pēc 10 gadiem, Latvija pēc 10 gadiem, sakari ar Latviju, dokumentācija vai citi temati. Nolēma rīkot nākamo valdes sēdi ar bij. valdes locekļu piedalīšanos 11. un 12. septembrī Pitsburgas apkārtnē.

Biedru kartes nākamajam gadam vajadzētu izplatīt kā no ALAs, tā no atsevišķām organizācijām. Priekšlikums bija izsūtīt tās šogad ātrāk. Sekretāriāts tās pārdotu līdz 1. decembrim, pēc tam izplatīšanu pārņemtu organizācijas. Adresu rakstīšanai un dažādu informāciju uzkrāšanai iesaistāms skaitļotājs. Rudenī sākama ALAs ziedojumu vākšanas akcija, bet janvārī Kultūras fonda akcija, abos gadījumos paziņojumus izsūtot kopā ar informāciju par ALAs darbību.

Madrides raidījumiem līdzekļi sašaurināmi, jāsamazina izdevumi. Tomēr paturāmas abas darbinieces ar kopējiem izdevumiem 300 dol. mēnesī. No raidījumu kārtošanas atteicies S. Lambergs, tos tagad kārto I. Spilners un V. Skultāns.

Izglītības birojs šogad paredzējis nobeigt sagatavošanu un izvērtēšanu 8 mācību grāmatām, 6 grāmatas pamatskolām un 2 vidusskolām. Gandrīz pabeigta ir 2. klases lasāmgrāmata ar mākslinieka Magones ilustrācijām. Pie 3. klases lasāmgrāmatas šovasar strādās Biruta Blūma Kanadā. Dr. Lelis sagatavo latviešu valodas mācības grāmatu pēc jaunām metoddēm. Sagatavota Mazputniņa darba grāmata 1. un 2. klasei. Melburnā, Austrālijā sagatavo 6. klases lasāmgrāmatu, bet vēstures darba grāmatu sagatavo skolotājs T. Dukāts, Nujorkā. Vidusskolām būs chrestomatija un ģeografijas grāmata Jāsagādā autori 5 jaunām grāmatām un 4 citas ir jāpārspiež,, bet nav ābeces. Visi šie projekti izmaksātu 32.000 dolaru.

Jūlija vidū uz Austrāliju dodas ALAs priekšsēdis U. Grava, divas dienas uzkavēsies Manilā, Filipīnās un kā novērotājs piedalīsies pretkomūnisma līgas konferencē. Atgriešanās paredzēta 11. augustā caur Havaju.

Goda rakstus piešķīra V. Fricsonei Grand Rapidos un V. Ozoliņam Bafalo. Valdes sēde Filadelfijā turpinājās līdz 4 no rīta. Lielākā daļa sēdes dalībnieku pēc tam pavadīja dažes stundas Filadelfijas tautiešu mājās vai Brīvc latvju namā. Neliela grupa tūlīt devās uz nākošās dienas sēdes vietu Priedainē un pārgulēja tur.. Abās vietās mājasmātes gādāja par cienastu. Priedainē darba sēde iesākās ar Latvijas un ASV karogu uzvilkšanu, pēc tam Nudžersijas latviešu biedrības priekšnieks J. Drulle sveica sēdes dalībniekus, kam atbildēja ALAs valdes priekšsēdis U. Grava. Pēc sēdes visi valdes locekļi devās uz netālo ALAs īpašumu, ko pirms daudziem gadiem ALAi dāvināja. Tā ir liela grava, apaugusi ar kokiem un krūmiem, bet ahās pusēs tagad ir uzceltas dzīvojamās mājas. Pēc lietpratēju vērtējuma, īpašuma cena varētu ātri pieaugt. Vakarā valdes locekļi piedalījās kopējos Līgosvētkos Priedainē.

Sēdē piedalījās visi valdes un revīzijas komisijas locekļi, iztrūkstot H. Mindenbergam.

V. Irbe

Karogs ir uzticības simbols

(Pārnesums no 1. lpp.)

rogus ienesot, komponists J. Norvilis intonēja piemērotu ērģeļu mūziku. Vecāko, Tukuma bataljona karogu, nesa bataljona komandieris Ž. Butkus. Kazakuga „Virsaiša" karogs un tā kapteiņa standarts bija Latvijas neatkarības laika liecinieki, ar devīzi: „Mūs vieno Latvijas svētais vārds!". DV tradiciju karoga devīze liecināja: „Tēvzemes mīlestību mēs ar darbiem rādīsim!" Ja tā var teikt, tad jaunākais karogu virknē bija Imantas (K. Lobes) pulka karogs, kas tikai pirms gada nodots DV glabāšanā, ar devīzi: „Mēs varam iet caur visām mokām, mēs varam ciest vēl briesmīgāk, jo pacels Dievs uz savām rokām mūs tad, kad mūsu diena nāks!"

Akta norises vadītājs A. Sprudžs tad aicināja auditorijas priekšā visus DV centrālās valdes locekļus, kuŗu vidū iztrūka vienīgi no Anglijas neatbraukušais J. Frišvalds, kamēr Austrālijas DV delegācija zālē ienesa „Ķengurijā" izgatavoto Latviešu leģiona piemiņas standartu, lai to dāvinātu DV organizācijas vadībai. To DV organizācijas priekšniekam V. Hazneram nodeva gados jaunākais centrālās valdes loceklis V. Rolavs ar vēlējumu: „Nepagursim un nešaubīsimies, ka šis standarts reiz plīvos blakus valsts karogam neatkarīgā Latvijā!" V. Hazners karogu nodeva tālāk E. Krūkam Kanadas DV saimes glabāšanai līdz nākošajām DV globālajām dienām pēc 5 gadiem Anglijā.

Leģiona piemiņas standarta pieņemšanas uzrunā DV organizācijas priekšnieks V. Hazners teica: „Karogs ir vienības simbols. Karogs ir brīvības simbols. Karogs ir uzticības simbols. Karogs ir tēvzemes mīlestības simbols. Latviešu leģiona piemiņas standarts ir cīņas gribas, vīru spēka un varonības simbols. Latviešu leģiona standarts ir brālības, palāvības un patriotisma simbols. DV organizācija pateicas šī standarta idejas autoram un iedvīvinātājam Ojāram Biseniekam, tā gatavotājām— Austrālijas vanadzēm un tā dāvinātājiem — DV saimei Austrālijā!"

„Šis standarts vienmēr brīvi plīvos par brīviem vīriem, atgādinot varenās cīņas dienas pie Volchovas, Ostrovas, Opočkas, Vidzemē, Kurzemē, Pomerānijā un citos cīņu laukos," turpināja V. Hazners. „Šis standarts vienmēr atgādinās mums kalpošanas gribu mūsu tautai un valstij. Dziļā pateicībā nododu to glabāšanai DV saimei Kanadā, Leģiona piemiņas standarts vienmēr sauks kopā mūs dzīvos un plīvos pār mums, ja būs atkal lemts pastāvēt kauju laukos. Šis standarts sauks kopā mūsu cīnītāju saimi visā pasaulē. Šis standarts vienmēr svētīs mūsu aizgājušo draugu dienas Aizsaules pulkos.""

Uzrunu V. Hazners pabeidza ar vārdiem: „Lai godinām vīrus, viņu darbus, lai sasaucamies pāri jūrām un zemēm šai solījumu un godināšanas brīdī! Še kopā mēs, biedri, kam lemts nebij mirt . . ." Pēc uzrunas klātesošie simti ticībā nākotnei un apņēmībā darbiem nodziedāja Daugavas Vanagu dziesmu. J. Norvilja spēlētajām ērģelēm klusi ducinot „Tev mūžam dzīvot, Latvija", goda sardzes kaujas karogus atkal no zāles iznesa, ar ko beidzās DV 25. gadasvētku atceres akta oficiālā daļa.

Svētku koncertā 3 duetus nodziedāja jaunās paaudzes dziedoņi soprāns Dace Kārkliņa un tenors Imants Barušs, bet Toronto jauktais koris Daina, papildināts ar vairākiem Kanadas DV vīru koŗa dalībniekiem, diriģējot Almai Skudrai - Kārkliņai, atskaņoja 8 dziesmas pirmatskaņojumā no Jāņa Norvilja 38 dziesmu krājuma „Senā gadskārta latviešu tautas dziesmās", kuŗām piešķīra DV Kultūras balvu mūzikā 1000 dol. apmērā. Pirms pēdējās dziesmas „Budeļi" atskaņošanas sacensības žūrijas komisijas loceklis Imants Sakss uzrunāja auditorijas priekšā izsaukto Jāni Norvili, kuŗam DV organizācijas priekšnieks V. Hazners pasniedza piešķirto balvu. Balvas ieguvējam un publikai I. Sakss piešķirumu motivēja:

„Jāņa Norvilja 'Senā gadskārta latviešu tautas dziesmās' ietver 38 komponista tautas dziesmu apdares, kuŗas ievada pavasaris ar Lieldienu rotāšanas dziesmām, beidzoties ziemas otrā pusē ar Meteņu dziesmu. Norvilja tautas dziesmu apdares veidotas polifonijā resp. ieturot noteiktu kontrapunktisku sižetu, zināmā mērā sekojot lielā Johana Sebastiana Bacha principiem. Šīni ziņā Norvilis rāda latviešu tautas dziesmu apdarē jaunu ceļu, kas pamatots mūzikas vēstures 17. un 18. gadsimtu stingri askētiskā stilā, bet reizē ar techniski un mūzikāli svaigu pušķojumu, ko ar pilnām tiesībām varam apzīmēt par latviešu tautas dziesmas 'stylus floridus'. Pretēji populārajam ieskatam par tautas dziesmu darbu kā vieglu un pateicīgu, DV Kultūras balvas mūzikas žūrijas komisija bija ieskatos, ka latviešu folkloras darbs ir ļoti grūts un nopietns, bieži vien atbildības ziņā pārsniedzot oriģinālmūziku. Žūrijas komisija bija pārliecināta, ka šis Norvilja dziesmu krājums būs ar savu spilgti izteiktu vēsturisku ceļa zīmi nākotnē — jauniem latviešu mūzikas folkloras pētītājiem un arī jaunradītājiem. Teikto ievērojot, žūrijas komisija vienprātīgi nolēma līdz šim trimdā lielāko godalgu mūzikā 1000 dol. apmērā piešķirt komponistam Jānim Norvilim par šo darbu, ar ieteikumu, ka šis dziesmu krājums pavairojams, izdodams un nododams latviešu koŗu dalībniekiem, reizē ar to visas latviešu nacionālās kultūras lepnumam un vajadzībām. Mums nav svētākas valodas par latviešu valodu, — teica Kronvalda Atis. Mums nav svētākas dziesmas par latviešu tautas dziesmu!"

Koncerta kritika lasāma šā laikraksta numura 3. lappusē.

Vtr.

Solistes Dace Kārkliņa (pa kreisi) un Valda Avika „Jaunatnes saukšanās dziesmā, dzejā un dejā" DV 2. globālo dienu programmas ietvaros 2. jūlijā Royal York viesnīcas koncertzālē.

Foto: J. Liģers

Jaunas teātŗa izrādes...

(Pārnesums no 3. lpp.)

izpalīgiem, bez koŗu darba laikam gan neviens no uzvedumiem līdz skatītājiem nenonāktu. Ceram, ka tas tomēr pietiekami norāda uz pagājušā gada veikumiem, varbūt pat noderēs par uzmudinājumu kādai pašreiz vēl „ziemas miegu gulošai" kopai. Varbūt varam pat cerēt uz kādas pavisam jaunas kopas rašanos.

Vēl aizvien teātŗa rosības nemanām tādos lielos latviešu centros, kā Londonā un Birminghamā. Varbūt mūsu organizāciju vadība varētu nākt vairāk talkā teātŗu darbībai. Piemēram, varbūt būtu iespējams izsludināt kādu balvu drāmas kopai, kas šajā vai nākamajā gadā uzrādījusi labākās sekmes, varbūt kādu atsevišķu balvu jaunajiem tēlotājiem, tāpat tēlotājiem, kas savu spēju robežās devuši visoriģinālāko sniegumu un tamlīdzīgi. Mazliet vairāk sacensības gara katrā ziņā celtu izrāžu līmeni, veicinātu interesi par drāmas kopu darbību, kas varētu kļūt par daudz svarīgāku mūsu sabiedriskās dzīves sastāvdaļu.

A. B.

Brīvā dabā

(Pārnesums no 2. lpp.)

riena dzimtene.

Dodamies atpakaļ pie upes. Pēkšņi ieraugām lapsas alu, no šī brīža no makšķerniekiem kļūdami par „medniekiem". Dāniels dod komandas. Aizkraujam alas ieeju ar akmeņiem, bet otru, kalna augšdaļā, atstājam vaļā Pie tās nometies Dāniels ar ziņu uzķeramo tikliņu Mēs divi rāpjamies kalnā ar spaiņiem un lejam alā ūdeni, lai Dāniels dabūtu lapsu. Katrs esam jau salējuši alā apduci spaiņu, bet no lapsas ne vēsts. Tad nāk padoms izkvēpināt lapsu ar dūmiem. Taču nodomu atmetam un turpinam ūdens nešanu. Pēc otra duča spaiņu tiešām tikliņā kaut kas ieskrien.

Dāniels lepni iesaucas: „Večī, ko es teicu!" Tad pēkšņi dzirdam viņa balsi: „Sasodīts — tas jau skanks!" . . . un Dāniels krata dzīvnieciņu no tikliņa ārā, dodamies pie mums. „Smird, smird!" viņš sauc, bet smirdinātājs lēni aizčāpo uz mežu. Dāniels steigšus dodas pie automašīnas, kur paķer citas bikses un tad uz krūmiem, kur atstāj savas makšķernieka bikses . . .

J. Treijs

Atsaucība jaunatnei

VASARAS SKOLU FONDS NO 5700 DOLARU PIEŠĶĪRIS AUDZINĀŠANAI UN TO MĒRĶU SEKMĒŠANAI.

SĀGADA IZLOZES ATLIKUMA JAUNATNES LATVISKAI

„Sāgada Vasaras skolu fonda prēmiju un mantu izloze atsaucībā, laimestos un arī atlikumā pārsniegusi visu iepriekšējo četru gadu kopīgo līmeni," izlozi ievadot Garezerā, ap 50 dalībnieku klātienē teica VSF kasieris A. Rieksts.

Pirms ložu „vilkšanas" sapulcējušos uzrunāja arī fonda priekšsēdis prof. R. Markus, cildinot tautiešu atsaucību jaunatnei. No lielās urnas, kuŗā atradās 6600 numurētu ložu pasakņu, ložu vilcēji, kas bija no publikas, izvilka 42 laimīgās lozes ar šādiem numuriem. 772, 1445, 1659, 2405, 2797, 2944, 3545, 3669, 3719, 4781, 4815, 4862, 5143, 5695, 7076, 7446, 7465, 7471, 9356, 9867, 10494, 12320, 12673, 13007, 13173, 13471, 14559, 16220, 17090, 17160, 17352,, 19941, 20475, 21189, 21409, 21825, 21856, 22254 23210, 23823, 24874 un 10842.

Tūlīt pēc izlozes, Garezera vidusskolas telpās, prof. R. Markusa vadībā notika Vasaras skolu fonda paplašināta valdes sēde, kuŗā izšķīra stipendiju pieprasījumus. Ar nožēlu valde konstatēja, ka dažus lūgumus nevar caurskatīt, jo tiem nebija pievienota vajadzīgā atsauksme. Vislielākais stipendiju pieprasītāju skaits vēlējās atbalstu Garezera vidusskolas apmeklēšanai. Summas no 25—210 dol. tika atvēlētas piešķirumos un prēmijās sekojošiem jauniešiem: I. Birzei no Grand Rapidiem, V. Aistaram Čikagā, P. Lazdiņam Grand Hevenā, S. Ejubei Detroitā, Z. Aistarei Kalamazū, Inesei, Andai un Ingai Grīnām Klīvlendā, A. Rozenbergam Kanadā, M. Šaltānei Indianapolē, M. Veldrei Milvokos un A. Abenai Filadelfijā; Garezera nometnes apmeklēšanai: R. Gudrajam un T. Diffinai Saginavā; Sidrabenes nometnes apmeklēšanai R.Balodim Klīvlendā; kristīgās jaunatnes kursiem: L. Lagzdiņai Klīvlendā; Divreizdivi nometnē: E. Kubuliņam Lansingā un D. Dreifeldai Toronto. Miķelim Bērzkalnam Detroitā piešķīra 500 dol. Minsteres ģimnazijas apmeklēšanai.

Šim sarakstam vēl pievienosies 8 jaunieši, kuŗi laimēja prēmijas, bet piešķiršanas brīdī nebija ziņāms kādai nometnei tie sagatavojušies. Valde akceptēja Latviešu skolotāju biedrības lūgumu daiļrunāšanas sacensību balvu iegādei un Garezera vidusskolas mācību līdzekļu sagādei, ko izlietotu visi skolēni — 500 dol. Bez tam valde nolēma 2000 dol piešķirt Tautas mākslas krātuves un bibliotēkas ierīkošanai pie Garezera vidusskolas. Rezervē nesadalīti palika 300 dol. Bibliotēku, kuŗā jau ienākušas tautiešu ziedojumos tuvu pie 2000 grāmatām, fonda valde cer sakārtot, lai jau vidusskolas mācību sākumā to varētu nodot lietošanai Izlozes laimesti, starp kuŗiem ir arī 3 ģleznas, saņemami vai pieprasāmi, pievienojot izdevumus nosūtīšanai, Vasaras skolu fonda sekretāram V. Miķelsonam (426 N. Prairie, Kalamazoo, Mich. 49007.)

V. Bokis

Apvienoto nāciju ģenerālsekretārs Utants savā 38. stāva birojā saslimis un ārstējās mājās. Ārsts noteicis gultas režīmu. Utants atsaucis savu ceļojumu uz Maskavu, kas bija jau paredzēts 22. jūnijā, un citās komūnistiskās valstīs. 62 g. v. Utants izpilda ģenerālsekretāra amata otrreizēju termiņu. Viņš paziņoja, ka vairs nekandidēs pēc 31. decembŗa, kad izbeidzas viņa pilnvaru laiks.

TOWN & COUNTRY
REAL ESTATE LTD.
V. PALMA PĀRSTĀVIS
TORONTO 12., tel. 782-7246 377 GLENGARRY AVE.,

NEMAKSAJIET VELTI ĪRI. IZMANTOJIET MŪSU IZDEVĪGO KREDITĒŠANOS UN MAZĀS IEMAKSAS. IEPRIECIET PAŠI SAVUS ĪPAŠUMUS!

Bathurst — College: Atsevišķa dubultķieģeļu 16 istabu ienākumu māja, 4 virtuves, 4 vannas istabas, 3 garāžas. Iemaksa $6.000, atlikums uz jaunām hipotēkām.

Victoria Park — York Mills: 6 istabu dubultķieģeļu bungalovs ar pagrabā izbūvētu atpūtas telpu. Privāts iebraucamais ceļš. Cena $27.000, iemaksa $3.900.

Avenue Rd. — Lawrence: 6 istabu dubultķieģeļu māja, garāža. Cena $22.900.

UZTICAMIEM MĀJU PIRCĒJIEM PALĪDZAM BEZ GALVINIEKIEM UZ NAUDU IEMAKSAI SAGĀDĀT 6 GADIEM.
UZ VISIZDEVĪGĀKIEM NOTEIKUMIEM, IZTRŪKSTOŠO VAI VISU NESAISTOŠAI INFORMĀCIJAI MĀJAS LIELĀ IZVĒLE VISĀ PILSĒTĀ.

Pēkšņi no mums šķīries
Jānis Iesalnieks
1971. gada 1. jūlijā.

Viņu mīļā piemiņā paturēs
Kiršteinu ģimene

LAIKRAKSTA
LATVIJĀ
AMERIKA
ATSEVIŠĶI NUMURI
PĒRKAMI TORONTO
LATVIEŠU VEIKALOS

Broadview Delicatessen
166 Danforth Ave.

Baliant Newspaper
272 Spadina Ave.

Erto Meat Products
691 Mt. Pleasant Rd.

Lidums Meat
363 Roncesvalles Ave.

Parkway Delicatessen
731 Broadview Ave.

Lotus Florists
792 Bathurst St.

Pavasars Delicatessen
361 Rocesvalles Ave.

Venus Florists
231 Roncesvalles Ave.

West Ark — Gift Shop
2282 Bloor St. W.

O. Andersons
26 Market St.

Northland Grocery
129 Barton St. E.

INTERTRADE EXPRESS CORP.
JUMS TO TEICA PIRMĀ, UN NU JŪSU PIEDERĪGIE TO APSTIPRINA:
SPECIĀLIE RUBĻU CERTIFIKĀTI IR LABĀKĀ DĀVANA UZ LATVIJU

Par tiem jūsu piederīgie var iegādāties visu, ko vēlas, par daļu no parastās vērtības. Tas ir apmēram, kā ķad jūs būtu iegājuši veikalā ar $100 un iegādājušies mantas $200 vai $300 vērtībā, dažreiz pat vairāk. Piegāde mājās 3 — 4 nedēļu laikā.

PILNĪGA GARANTIJA
pēc kursa: 2.13 par vienu speciālo rubli.
NAV CITAS PIEMAKSAS.
Pieprasiet mūsu
Ilustrēto bezmaksas cenrādi
PASŪTINIET TAGAD TIKAI

INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 23rd. Street,
piektā stāvā
NEW YORK, N. Y. 10010
tālr. 982-1530
LOTI SVARĪGI
Mēs pieņemam pasūtījumus automašīnām un dzīvokļiem. Pieprasiet mūsu speciālo biletenu.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
491 College Street, Toronto 4, Ont.,

Lūdzu sūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKA

līdz ..... uz ..... mēnešiem uz šādu adresi:

Mr. Mrs Miss .....

Adrese: .....

.....

Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $.....

..... abonementa uzsākšanai/pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts .....

MASKAVA NOLIEDZ

ASV centrālās izlūkošanas (CIA) aģentūras priekšnieks R. Helms ieradies Izraēlā sarunās ar valdības oficiāliem pārstāvjiem par Vidējo austrumu situāciju. Helma apmeklējums notika 2 dienas pēc Viktora Luisa, Pad. savienībā dzimušā žurnālista, ierašanās Izraēlā, radot zīlējumus, ka vairs nav tālu no diplomātisko attieksmju atjaunošanas starp Pad. savienību un Izraēlu.

Padomju ārlietu ministrs Andrejs Gromiko Maskavā noliedzis ziņas par Pad. savienības un Izraēlas kontaktiem. „Tās pat nepelna atspēkošanu," viņš lakoniski paskaidrojis lidlaukā, gaidīdams Ēģiptes ārlietu ministra Riada ierašanos. Riads apmeklēja Maskavu, lai apmainītos ar Pad. savienības jaunā draudzības līguma ratificēšanas dokumentiem. Līgumu parakstīja maijā. Pēc 6 dienu uzturēšanās Pad. savienībā Riads apmeklēs Čechoslovakiju un Dienvidslaviju.

Kairo pusoficiālā laikraksta Al Ahram redaktors Heikals televizijas intervijā izteicies: „Kaut gan ASV un Pad. savienība dziļi iejauktas Vidējo austrumu situācijā, pārvēršot problēmu konfrontācijā starp abām virsvarām, mēs cīnamies pret Izraēlu, tāpat pret ASV, bet mūsu karš ar ASV ir politisks, mums jāsakauj tā politiski. Nav atrisināma arabu — Izraēlas problēma, kamēr Izraēla netiks padzīta."

☆

Kapteinis atgriežas no divgadīga jūras brauciena un atrod mājās sievu ar tikai dažus mēnešus vecu zīdaini klēpī. „Kas ir viņa tēvs?" kapteinis jautā. „Vai mans draugs Vilis Vējataure?" — „Nē," mierīgi atbild jaunā māte. — „Tad tas ir bijis mans draugs Osvalds Viszinis!" kapteinis turpina minēt, bet sieva atkal tikai papurina galvu. „Vai tad patiešām uz tādu nelietību būtu spējīgs mans labākais draugs Ilmars Mākonstūmējs?" kapteinis pārsteigts iesaucas. — „Tavi draugi, tavi draugi," nu sašutusi iesaucas sieva. „Es arvien tikai dzirdu par taviem draugiem! Vai tu patiešām iedomājies, ka man pašai neviena drauga nav?"

SARĪKOJUMU KALENDĀRS

TORONTO

24. jūlijā, pl. 10.00 rītā Bērzainē — DV Toronto nod. šaušanas sacensības. Pl. 6.00 vak. saviesīgs vakars.

NIAGARA

24./25. jūlijā — Jaunatnes un draudzības dienas Niagarā.

Iznākusi A. Plampes
Dziesmu kamoliņa I daļa
145 vairākbalsu meldijas un teksti. Kabatas formāts.
Cena $3.00
Grāmatnīcām atlaide.
494 Sammon Ave.,
Toronto 359, Ont., Canada.

SPECIĀLIE RUBĻU CERTIFIKĀTI IR LABĀKĀ DĀVANA

Intertrade Express Corp., 125 East 23rd Street, New York, N. Y. 10010, kas specializējusies jau 20 gadu dāvanu sūtīšanā uz Padomju Savienību ziņo, ka speciālie rubļu certifikāti tagad ir labākā dāvana piederīgiem Latvijā.

Speciālie rubļi ir četrreiz vērtīgāki par parastajiem, tāpēc tie ir izdevīgāki. Saņēmēji tikai ar tiem var iegādāties visu speciālajos Veshposyltorg ārzemju valūtas veikalos. Cena dažreiz tik zema ka saņem 10 rubļu vērtību par vienu dolaru.

Pieprasiet jaunāko cenrādi un pārliecinieties, cik vērtīgi ir speciālie rubļu certifikāti. Par vienu rubli jāmaksā $2.13, bet piederīgajiem nekas nav jāpiemaksā.

Tuvākai informācijai un pieprasot katalogu, rakstiet: INTERTRADE EXPRESS CORP. — 125 East 23rd. Street, 5th Floor, New York, N. Y. 10010, tālr. 982-1530.

Egils Pamežs

Varoniba

(Nobeigums)

Algas izmaksā Tiklis Godīgais pārskatīšanās pēc saņēma 5 dolarus vairāk nekā pienākas un, patīkami pārsteigts, ne vārda nesakot, iebāž pārmaksu kabatā. Nākošajā izmaksā tomēr sagadās, ka kasieris viņam izsniedz 5 dolarus mazāk nekā pienākas, arī pārskatīšanās rezultātā. Nu Tiklis Godīgais saceļ traci, lietu nodod izmeklēšanai, kurā noskaidrojas arī iepriekšējā izmaksā vairāk izmaksātie 5 dolari. „Tā," acis nobola galvenais grāmatvedis, „kādēļ tad jūs neprotestējāt pagājušās nedēļas izmaksā, kad saņēmāt par daudz?" — „To es jums labprāt izskaidrošu," mierīgi atbild Tiklis Godīgais. „Ja kļūdu pielaiž vienreiz, tad es nekā nesaku, jo kļūdīties ir cilvēcīgi. Bet ja kļūda atkārtojas, tad tā ir nevīžība un nolaidība darbā, par ko katra apzinīga darbinieka pienākums ir protestēt!"

Reizēm viņi sarakstījās ar Latvijas radiem un reiz pat nosūtīja Teklas māsai nelielu sainīti — radu priekam. Protams, tās notika pēc gaŗām ģimenes pārrunām un sīkām kalkulācijām. Vissas saiņa mantas Tekla iepirka pēcsvētku izpārdošanā, ilgi un rūpīgi apsverot katras lietas vērtību un derīgumu. Nekas dārgs un izcils jau tur nebija, bet visas jaunas un praktiskas mantas, kas noder ģimenei ikdienā. Bet dāvana paliek dāvana un izšķiršanās par tās sūtīšanu Svilāniem maksāja daudzas negulētas naktis.

Vasaras vidū Jāzeps sanēma pabiezu vēstuli no dzimtenes. Rokraksts bija sīks un svešs. Jāzeps ilgi un aizdomīgi grozīja vēstuli savās sastrādātajās rokās. Kas gan to varēja rakstīt, domāja viņš, uzmanīgi atvērdams vēstuli. No aploksnes izbira sīki aprakstītas papīra lapiņas un kāds dīvains foto uzņēmums, kurā nekā lāga nevarēja saskatīt.

Atlocījis pirmo lapiņu, Jāzeps skaļi lasīja: „Mīļais Svilān un Tekla! Jūs loti brīnīsities, saņemdami šo vēstuli no gandrīz pilnīgi nepazīstama cilvēka. Esmu Jūsu ciema kaimiņu sētas Raznaču Anna. Kad Jūs pametāt mūsu ciemu, tad biju tikai pāris gadus veca un tādēļ Jūs mani neatceršities. Nu esmu pasaulē palikusi viena un pie tam vēl grūti slima. Vecāki man nomira pirms daudz gadiem, brālis krita karā, bet māsu aizveda uz tāliem ziemeļiem, no kurienes viņa vairs nepārnāca.

Kā pusaudze smagi cīnījos caur dzīvi. Strādāju mežā pie materiālu sagatavošanas, kur arī smagi apsaldējos un biju spiesta ilgu laiku nogulēt gultā. Vēlāk mēģināju strādāt kolchozā par lopkopi, bet mežā iegūtā slimība neatstājās, bet vēl vairāk paplašinājās. Nu esmu tuberkulozes sanatorijā, bet ārsti nedod man lielas cerības, jo slimības apkarošanai vajadzīgas dārgas un te reti dabūjamas zāles.

Reiz pie manis slimnīcā atnāca Teklas māsa Zina. Viņa tikko bija saņēmusi Jūsu vēstuli, kuŗu man izlasīja. Mirkli, kad viņa bija izgājusi no manas istabas, kādas pēkšņas iedomas sagrābta satvēru uz gultas pamesto vēstuli un norakstīju Jūsu adresi. Domāju, sak', ja nu man jāmirst tā kā tā, tad taču es vaŗu mēģināt pēdējo ceļu... Vai tā būs zādzība, jautāju sev, bet atbildi atstāju Jūsu ziņā.

Nu sāku diedelēt pie ārstiem pēc savas slimības vēstures un nepieciešamo zāļu aprakstiem. Pēdīgi ar draudzīgas žēlsirdīgās māsas gādību sadabūju arī savu plaušu rentgena uzņēmumu un visi šie materiāli ir šai vēstulē...

Mīļie kaimiņi! Zinu, cik grūti Jūs strādājat, lai uzturētu savu ģimeni. Saprotu labi Jūsu svešuma grūtības un tomēr gribētos Jūs lūgt man palīdzēt, jo esmu viena un man pasaulē nav ne draugu, ne radu. Man ir divdesmit seši gadi un tā vēl gribētu dzīvot... Jūsu Anna."

Istabā valdīja nopiedošs klusums. Papīra lapiņas gulēja uz vecā, nobružātā galda. Jāzeps sēdēja mēms un sakucis. Teklas vaigos bija ievilkušās rūgtas pretestības rievas.

„Nē, nē," čukstēja viņas plānās lūpas, „svešs cilvēks un uz reiz tā..., vai tad posta un nelaimju nav diezgan pasaulē? Vai mēs esam gājuši, lūguši un meklējuši palīdzību, lai gan cik reizes ir bijis grūti... Mums aug bērni, mums jādomā par to nākotni un skološanu...", kā jautādama Tekla skatījās Jāzepā. Pēdējais sagrozījās savā krēsla. „Ir rakstītas papīra lapiņas un kāds dīvains foto uzņēmums, kurā nekā lāga nevarēja saskatīt.

Dievs ir devis spēku un veselību mums visiem, bet nu man laiks doties darbā," neveikli steigdamies noteica Jāzeps, satverdams savu apdilušo uzturа kastiņu.

Vairākas dienas Svilāni staigāja klusi un sevī ierāvušies. Viņi vairījās skatīties viens otrā, bet sevī nēsāja grūtu domu, kas no tiem neatstājās ne mirkli. Dzimtenes vēstule bija iesējusi nemieru un nedrošību viņu līdz šim skaidrajās un vienkāršajās dzīves gaitās. Naktīs viņi grozījās savās gultās vietās un Jāzeps bieži vien piecēlās un devās darbā neizgulējies, īgns. Taupīšanas un krāšanas kāre, kas gadu gaitās bija kļuvusi par viņu dzīves saturu un mērķi, bija skaidrs tikums. Tur nebija vietas citam, un tomēr miers neatgriezās viņos.

Ja zinātu, ko tas nozīmē, domāja Jāzeps, tad jau varbūt ka varētu mēģināt. Nē, tā droši vien ir liela nauda, un kas tad mums galu galā daļas par nepazīstamu meiteni?

„Tā Anna taču laikam ir mūsas draudzene, ja viņa iet to apmeklēt," nedroši pie sevis pārlika Tekla. „Ja tās zāles nebūtu tik dārgas, tad jau, varbūt, varētu... taču jau pašu ciema bērns"...

Naktī, ka Jāzeps atkal bija gaŗas stundas gulējis vaļējām acīm, Teklas roka aizskāra viņu: „Kāpēc tu neguli? Rīts vairs nav tālu un darbā būsi nonīcis."

„Un tu? Tev rītā jāskrien mājas apkopt, jāmazgā veļa un bērni jāvada skolā un tomēr tu vārties bez miega."

„Redzi, Jāzep, es visu laiku domāju par to vēstuli. Nezin, ko tas varētu maksāt? Varbūt, ka mēs varētu apklausīties pie kāda daktera?"

„Esmu par to jau domājis, bet tas nav tik vienkārši. Redzi, visi slimības apraksti ir latviešu valodā, un te jau mums nav neviena latviešu ārsta. Ja gribam dabūt skaidrību, tad jābrauc uz Čikagu. Tur ir daži mūsu ārsti," nepacietīgi runāja Jāzeps. „Zini, vīrs, es vairs nevaru, prātā vien mēr stāv tās vēstules pēdējie vārdi „Man ir divdesmit seši gadi un tā vēl gribētos dzīvot. Vai tiešām mēs ne pirksta nepaceldami lausim meitenei nomirt? Ja vēl tā vēstule būtu rakstīta citam, tad nebūtu tik grūti, bet tā tieši ir mums un man negribētos visu mūžu sevī nēsāt apziņu, ka kāds bēdu brīdī ir pacēlis rokas pret mani un es esmu tās atgrūdusi," klusi runāja Tekla.

„Nu, ko tur daudz," atvieglotī teica Jāzeps, „brauksim ar tiem papīriem sestdien uz Čikagu. Tad jau redzēsim, varbūt ka nemaz tik traki nebūs..."

Vecais daudz pieredzējušais ārsts, ilgi pētīja slimības aprakstu un rentgena uzņēmumu. Svilāni satraukti sēdēja solā un nepacietīgi sekoja ārsta vaibstiem. Pēdīgi ārsts pagriezās pret Jāzepu: „Vai slimā ir jūsu radiniece?"

„Nē, daktera kungs, pilnīgi svešs cilvēks, bet no mūsu ciema un tad nu mēs ar sievu domājām, ka mums būtu jāpalīdz tautietei," mulsi runāja Jāzeps.

„O, tas tiešām ir krietni no jums," atbildēja ārsts, „redzat, slimās stāvoklis ir diezgan launs, bet ne bez cerībām. Attiecīgi ārstējot un pielietojot jaunākos ārstniecības līdzekļus, ir iespējams viņu izārstēt, bet zāles gan maksās labu naudu. Nezin vai jūs gribēsiet tik daudz izdot priekš svešа cilvēka?"

„Cik tad tur varētu būt?" nedroši ieprasījās Jāzeps.

„Nu, to es varu tūliņ noskaidrot," teica ārsts, nonemdams tālruņa klausuli. Brīdi runājis un vairākas minūtes nogaidījis, ārsts beidzot domīgi nolika klausuli.

Abi Svilāni mēmā spriegumā urbās ārsta sejā. Vecais, daudz pieredzējušais ārsts labu brīdi klusēja un rūpīgi slaucīja savas acenes.

„Kā jau teicu, zāles maksās daudz, turpat divi simti dolaru," acenes uzlikdams un Jāzepā cieši vērdamies, silti runāja ārsts.

„Jēzus Marija," bālām lūpām krēslā sagumdams, mulsi čukstēja Jāzeps, „tā taču mana pusmēneša alga... Par to taču var dabūt trīs kārtas vislabāko drānu..."

„Jā, to nu gan," rāmi runāja ārsts, „bet dzīvības cena ir daudz augstāka par labām drānām. Es jau varētu jums parakstīt daudz mazāku zāļu devu, bet tad tas nedos vēlamos rezultātus un slimniecei neko daudz nepalīdzēs. Es domāju, darīsim tā, kā es no jums neņemšu nekādu honorāru, bet jūs iegādāsities vajadzīgās zāles. Varbūt, ka šādā ceļā mēs būsim paglābuši kādu jaunu, nelaimīgu dzīvību..."

Labu brīdi Svilāni sēdēja klusēdami. Kā jautādams Jāzeps vērās Teklas piemiegtās acīs un sakniebtās lūpās, bet tad sieva saslējās un izšķirīgi ielika savu roku sastrādātajās, raupjajās Jāzepa delnās: „Lai ar', vīrs, bet tā būs labāk..."

Kā atbrīvots Jāzeps vingri piecēlās un nostājās ārsta priekšā. „Redzat, daktera kungs, mēs esam vienkārši darba cilvēki un kaitru centu, ko nepelnam, nolieku vecuma dienām un bērnu skološanai, bet kopš saņēmām šo vēstuli, mums miera vairs nav nekur. Paldies jum s par labo padomu un palīdzību. Mēs tomēr gribam tās zāles nopirkt un nosūtīt nabaga meitenei, lai nu tas maksā ko maksādams."

Vērodams apmeklētāju lētās, krietni apvalkātās drānas, viņu vienkāršo valodu un drosmīgo izšķiršanos, sirmais ārsts godbijīgi piecēlās un atvadoties sirsnīgi kratīja Svilānu sastrādātās rokas, jo viņš saprata, kādu smagu un grūtu cīņu bija izcīnījuši un uzvarējuši abi vienkāršie, bet krietnie cilvēki.

Laimīgi un atviegloti Svilāni sedās savā vecajā „fordiņā". Tekla pievirzījās Jāzepam cieši klāt un pēdējais aplika roku sievas pleciem. Tik tuvi un vienoti viņi nebija bijuši kopš savas kāzu nakts tālajā Latgales ciemā.

1971. gada jaunie modeļi
CHEVROLET CHEVELLE
CAMARO
OLDSMOBILE CHEVY II
Tagad izdevīgākais laiks iegādāties pagājušā gada automašinas par pazeminātām cenām
Robertson motors Ltd.
1555 DANFORTH AV., TORONTO 6.
HANS PLAUDE TĀLR. HO 6-1131
SAZINIETIES AR MŪSU FIRMAS LATVIEŠU PĀRSTĀVI:

Kas - ko - kad - kur - kāpēc - kā?
Kā kļūt par latviešu preses līdzstrādnieku?
Atbildes Latviešu preses biedrības izdotajā grāmatā
A. Rungis REPORTIERA ROKAS GRĀMATA $3,00
LPB biļetens BRĪVAIS VĀRDS Nr. 11 $1,00
Nākamais biļetena numurs iznāks jūlijā Austrālijā, pēc tam rudenī Kanadā
Pieprasiet latviešu grāmatniekiem vai:
V. Irbe, 4035 Rombouts Ave. Bronx, N.Y. 10466, tālr. 994-7917
K. Ķezbers, 2727 N. Milwaukee Ave. Chicago, Ill. 60647, tālr. DI 2-2324

LŪDZU, KLAUSIETIES
raidījumu 15. GADA GĀJUMĀ
Toronto Latviešu misijas radio
BRĪDIS AR DIEVU
katru svētdienu, no pl.
9 — 930
Niagaras WHLD raidītājs
(1 mūs 1270)
Informācija: tālr. Toronto
261-4218.

KANADAS BAZNĪCAS

TORONTO

Archibīskaps A. Lūsis, 5 Valleymede Rd., Toronto 3, Ont., tālr. 767-2310. Sv. Jāņa draudze, telefons 921-3327, 200 Balmoral Avenue.

Mācītājs A. Cops, 38 Balaby Cr., Don Mills. Tālrunis 449-4087.

Sv. Andreja draudze, tel. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā. Toronto 9.

11. jūlijā plkst. 11 dievkalpojums Sidrabenē.

18. jūlijā plkst. 11 dievkalpojums Sidrabenē, plkst. 3 dievkalpojums Andreja baznīcā.

25. jūlijā bērnu svētki Sidrabenē, plkst. 10. dievkalpojums.

1. augustā plkst. 11 dievkalpojums Sidrabenē, plkst. 3 dievkalpojums Andreja baznīcā.

Jūlijā un augustā mācītājs lielāko daļu uzturēsies Sidrabenē. Vajadzības gadījumā zvanīt: dzīvokli 449-4087, vai Sidrabenē 878-9016.

8. augustā plkst. 11 dievkalpojums Sidrabenē.

15. augustā Bērnu un jaunatnes sporta svētki Sidrabenē.. Dievkalpojums plkst. 10 rītā.

21. augustā Bērnu nometnes noslēgums plkst. 5.

22. augustā jauniešu nometnes „Trejdeviņi padomiņi" atklāšana. Plkst. 8 vakarā dievkalpojums.

29. augustā plkst. 3 dievkalpojums Aandreja baznīcā.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. 757-2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Avenue.

11. jūlijā plkst. 11 dievkalpojums Tālavā.

25. jūlijā plkst. 11 dievkalpojums Tālavā.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev.-lut. Kristus draudze 18 Victoria Ave., S.

11. jūlijā, plkst. 11 dievkalpojums.

MONTREALA

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Avenue, Montreal 28 P. Q. Telefons HU 9-3224.

Montrealas latviešu ev.-lut. Trisvienības draudze Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcil Avenue.

11. jūlijā plkst. 11 dievkalpojums Tērvetē; plkst. 7 vakarā — baznīcā.

25. jūlijā plkst. 11 dievkalpojums Tērvetē; pl. 7 vak arā — baznīcā.

31. jūlijā, vasaras nom. slēgšanas dievkalpojums Tērvetē plkst. 7 vakarā.

Dievkalpojumu draudzē nebūs: 18. jūlijā, 1., 8. un 22. augustā un 5. septembrī.

15. augustā plkst. 11 Ezerkalnos dievkalpojums.

29. augustā plkst. 7 vakarā baznīcā dievkalpojums.

Izņemot iesvētību un kapu svētku dievkalpojumus — visi dievkalpojumi notiek igauņu ev.-lut. Jāņa baznīcā, 4345 Marcil Ave.

OTAVA

Māc. Edg. Lange, 864 Pleasant Pk. Rd.; tel. 733-3906, Otavas latv. ev.-lut. Miera draudze Sv. Pētera lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

Piedāvā dāvanām un pašu vajadzībām:

Daugavas Vanagu Grāmatnica

Latviešu namā 491 College St., Toronto 174, tālrunis 921-7121
Darbdienās no plkst. 12—8 vak., sestdienās no 9—1 dienā

- GRĀMATAS, visjaunākos izdevumus ieskaitot
- KERAMIKU
- KOKA IZSTRĀDĀJUMUS — pūra lādes, šķīvjus, svečturus, standartiņus
- AUDUMUS — sedziņas, spilvenus, grāmatu zīmes
- ĀDAS IZSTRĀDĀJUMUS — atslēgu maciņus, naudas makus, albumus, viesu grāmatas, adrešu grāmatas, grāmatu zīmes
- LATVIEŠU SKAŅU PLATES
- APSVEIKUMU KARTĪTES

Apskatiet — varbūt kas noderi

SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTĪM un P.S.R.S.

Bez muitas: Motocikli, veļas mazgājamās mašīnas, televīzijas aparāti, ledusskapji u.t.t. Automašīnas lūdzam pieprasīt pirmās, jo to daudzums ierobežots. Jūs varat pasūtināt pārtikas saiņus līdz 40 mārciņām. Mēs pārsūtām apģērbu saiņus līdz 19,75 mārciņām. Visi sūtījumi ir apdrošināti. Mūsu veikalā ir plašā izvēlē dažādi materiāli apģērbiem un citas preces.

Ātra apkalpe • Slēgts trešdienās • Atvērts no plkst. 9 rītā līdz 7 vak., sestdienās no pl. 9—5 pēcp.

BALTIC EXPORTING Co.
480 Roncesvalles Ave.,
Ont. tālr. LE 1-3098

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD.
TELEPHONE 924-1408 • 467 SHERBOURNE STREET, TORONTO 9 ONTARIO

RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA

APBEDĪŠANAS CEREMONIJU

IZKĀRTOŠANA

AUSTRA ŠMITS
DĀMU FRIZIERSALONS
737 Bloor St. W., pie Grace, Toronto. LE 5-6792

Fotogrāfiski darbi ar īsciļu kvalitāti!

Pieprasiet informāciju
tel. 863-1166
par veikaliem jūsu rajonā pasūtinājuma nodošanai.

Benjamiņa filmu laboratorija

KAS? KUR? KO? TORONTO

ALFRED STIKUTS REALTOR

A. STIKUTS, FRI.
Diplomēts Kanadas Realtoru Institūta biedrs
1363 Wilson Ave., Downsview, 248-6161
1851 Lawrence Ave. E. Scarboro, 752-1770

A. BERZIŅŠ Realty Ltd.

Nekustami īpašumi, apdrošināšana, obligācijas un notārs

316 Harbord Street, Toronto, Ont. 534-8447

PAVASARA LE 1-7353

delikatešu veikals un konditoreja

341 RONCESVALLES AVE. Īpašnieks ST. ČUKULS

CITY BUICK - PONTIAC
1900 Victoria Park Avenue pie Lawrence
Zemākās cenas, kādēj maksāt vairāk? Pārliecinieties un piezvaniet
Mr. Ken CUPDAHY, darbā tālr. 751-5920, mājās 284-1951

A. Kristapsona — **gaļas un gaļas izstrādājumu veikals**

1095 Queen Street East, Toronto, tālr. 466-5152

EXPRESS T.V. SERVICE

HI-FI — TV DARBNĪCA, tālr. 769-6732

no plkst. 9 — pl. 9 vak.

BROADVIEW DELIKATEŠU VEIKALS

105 DANFORTH AVE (pie Broadview)

Tel.: HO 5-9905. *Ausma Miķelsons*

LATVIEŠU NAMS
491 College St., Toronto 174
izīrē telpas
sarīkojumiem • viesībām • klāj viesību galdu •
Tel. 922-2931

Kanadas DAUGAVAS VANAGU nams
125 Broadview Ave., Toronto 250,
PIEDĀVĀ ZĀLI PIRMĀ STĀVĀ (ar gaisa dzesinātāju)
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM. PIEPRASIET TELEFONISKI —
465-5225
DAUGAVAS VANAGU KLUBS
OTRĀ STĀVĀ
ATVĒRTS BIEDRIEM NO PIRMDIENAS LĪDZ PIEKTDIENAI NO PL. 3 p.p. — PL. 1 NO RĪTA,
SESTDIENĀS NO PL. 12 DIENĀ — PL. 1 NO RĪTA.
Dažādi dzērieni un ēdieni par mērenām cenām.
Uz redzēšanos!

Lilijas Zariņas

SARKANĀ MIGLA

(Jaunā izdevumā)

Autore stāsta par dzīvi okupētajā Latvijā kopš Jelgavas krišanas 1944. gada vasarā līdz izbēgšanai uz Rietumiem. Grāmata ir dzīves stāsts par visu, ar ko toreiz bija jāsaduras mūsu tēviem, mātēm, brāļiem un māsām. Tas tālu pārsniedz katru izdomu par pazemojumiem, kuŗi bija jāpacieš un jāpārdzīvo tiem, kam nebija laimes izkļūt brīvībā.

Šī grāmata pārspēj visus iepriekšējos izdevumus par okupantu izricibām un dzīvi okupētajā Latvijā.

Grāmata gliti iesieta — 588 lapas puses, maksā $8.50

Pieprasiet savās grāmatnīcās, vai tieši
DV apgādā, 491 College ielā,
Toronto 174, Ont.

Ūdens.

Laujiet tam dzīvot.

Vai jūs zināt, ka Ontario ir vairāk saldūdens nekā jebkurā citā Kanadas daļā?

Un vai jūs zināt, ka šis „tīrais" ūdens kļūst pasārņots?

OWRC (Ontario ūdens apgādes komisija) nepārtraukti apstrādā plānus, kā apturēt piesārņošanu, bet jums jāpalīdz, lai tos varētu īstenot.

Nemetiet atkritumus, nelejiet eļļu vai gazolīnu, neberiet citas atkritumvielas un sārņus mūsu ezeros un upēs.

Un nekavējieties aizrādīt, ja redzat citus to darām.

Atcerieties: tas ir mūsu ūdens. Laujiet tam dzīvot.

Ontario Water Resources Commission
Hon. George A. Kerr, Q.C.—Minister; R. D. Johnston—Chairman; D. S. Caverly—General Manager.

NOTĀRS

OSKARS PERRO

pieņem klientus katrā laikā iepriekš pieteicoties pa tālr.

LE 5-5555, Toronto

Apbalvojums pēc nāves

Pad. savienības izplatījuma lidojumā mirušos trīs kosmonautus apglabāja kā nacionālos varoņus un viņu pelnu urnas svinīgā ceremonijā novietoja Kremļa sienās. „Par parādīto varonību un drosmi izplatījuma jaunā kompleksa pārbaudē kosmonautiem piešķirti pēcnāves apbalvojumi. Tie visi trīs zaudēja savas dzīvības „Sojuz 11" izplatījuma raķetes atgriešanās laikā uz zemes, pavadot 24 dienas izplatījumā, kas līdz šim ir ilgākais ceļojuma rekords izplatījumā.

Rietumu komūnistu avoti atklāj, ka 3 padomju kosmonautu nāves cēloni izsaucis mazs bojājums „Sojuz 11" kabines sienā. Bojājums paplašinājies, kad gaisa kuģa bremzējošās raķetes iedarbināts, pirms kosmonauti iesāka savu nolaišanos zemes atmosfairā 30. jūnijā. Palielinātais caurums kabines sienā izsaucis strauju gaisa spiedienu samazināšanos un radījis bīstamu asins spiediena paaugstinājumu kosmonautiem. Pieņem, ka nāve iestājusies acumirklī ar asinsizplūdumu smadzenēs. Pad. savienība kosmonautu nāves cēloni nav oficiāli paziņojusi.

Kosmonautu apbedīšanas ceremonijā piedalījās kosmonautu atraitnes, piederīgie un daudz skatītāju. Starp sērotājiem bija arī trīs Kremļa varenie — Brežnevs, Podgornijs un Kosigins. ASV prezidentu bērēs reprezentēja amerikāņu astronauts Stafords, kas īsu brīdi piedalījās pelnu urnas nešanā kopīgi ar padomju kosmonautiem.

☆

Abi sēž parkā uz sola, turot viens otra roku. Viņai ir 18 gadu. Pēc divām stundām viņa beidzot ierunājas: „Tu man ļoti atgādini daudzināto milētāju Donžuānu!" — „Bet tas taču sen jau miris!" viņš atbild. — „Tieši to es domāju," viņa paskaidro.

Globālo šaušanas sacīkšu rezultāti

DV globālās šaušanas sacīkstēs ar mazkalibra šauteni 1970. gadā iegūti sekojoši rezultāti: Vispārējā dāņu klasē 1. vietu ieņēma Vija Mikolaja, 2. v. Alma Šulca (abas no Austrālijas), bet 3. v. I. Grīnberga (Sv. Katrīnas). Jaunatnes klasē līdz 15 gadiem M. Lenšs no Detroitas izvirzījies 1. vietā, otrā vietā paliekot viņa māsai Ilzei, bet 3. vietā M. Stāks no Milvokiem. Šajā klasē piedalījās vēl 5 jaunieši no Kanadas. Jaunatnes klasē no 15 — 18 g. A. Bajārs izcīnīja 1. vietu, J. Rudzroga (abi no Hamiltonas) otro un E. Lenšs (Detroita) trešo. Vispārējā strēlnieku klasē (18 — 50 g.) 1. vietā N. Ozoliņš (Hamiltona), otrā vietā I. Švānfelds (Čikaga) un 3. R. Sīvalops (Austrālija). Senioru klasē (vecāki par 50 gadiem) 1. vietu izcīnīja Ž. Butkus (Milvoki), 2. M. Purvinskis un 3. J. Bukovskis (abi no Austrālijas) Komandu rezultātos kā vissekmīgākā komanda izvirzījās Milvoku (ASV), iegūstot 2014 punktus. Šajā komandā šāva Ž. Butkus, A. Krauklis, A. Grava un A. Tabaks. Hamiltonas komanda (N. Ozoliņš, L. Ozoliņš, J. Rudzroga un Z. Upīte) palika 2. vietā ar 1981 punktiem. Pārējās komandas beidza sekojošā kārtībā: Indianapole, Sidneja (Austrālija), Gēteborga (Zviedrija) Filadelfija, Čikaga, Londona (Kanadā) un Toronto.

BŠK

1971. GADA VASARAS MŪZIKAS FESTIVĀLS

Toronto pilsētas padome, parku un atpūtas departaments sadarbībā ar Toronto mūziķu apvienību, ar skapu plašu rūpniecības uzņēmumu un Toronto Daily Star fondu atbalstu priecājas paziņot sekojošās programmas:

11. JŪLIJA — 15. JŪLIJA NEDĒĻAI

SVĒTDIEN, 11. jūlijā
2.30 pēcp. High Park — Karalienes Kanadas vienības kapella. Viesis Frank Palmer
2.30 pēcp. Kew Gardens — Ellis McLintock ork.
5.30 pēcp. High Park — Ronnie Padget ērģeļu koncerts.
7.30 vak. Willowvale Park — Johnny Lombardy varjetē.
7.30 vak. Earlscourt Park Eddy Graf orķestris.
7.30 vak. Greenwood Park — Pat Riccio orķestris.

PIRMDIEN, 12. jūlijā
8.30 vak. Ramsden Park — Skvērdejas, Bob Scott ar ork.

OTRDIEN, 13. jūlijā
8.00 vak. Allan Gardens — Karalienes Kanadas vienības kapella.
8.30 vak. Withrow Park — Skvērdejas, Bob Scott ar ork.

TREŠDIEN, 13. jūlijā
12.15 pēcp. Nathan Phillips Sq. — George Frank ork.
7.30 vak. Monarch Park — Kontinentālais koncerts.
8.00 vak. Eglinton Park — Ellis McLintock ork.
8.30 vak. Riverdale Park — Šafs Adams un Adama zēni ar Alice Petrie.

CETURTDIEN, 15. jūlijā
8.00 vak. Nathan Phillips Sq. — Ellis McLintock ork.
8.00 vak. Forest Hill Memorial Park — Harvey Tishkoff: Džesa vijole.
8.30 vak. High Park — Skvērdejas, Bob Scott ar ork.
8.30 vak. Kew Gardens — Skvērdejas, Al Aylward ar ork.

LOGAN — DANFORTH
IZĪRĒJAMA istaba 1. stāvā.
Visas labierīcības.
Pazemis 5 min. attālumā.
Zvanīt 465-8836, Toronto.

apdrošināšana plus
VALD. BEBRIS
1658 VICTORIA PARK AVE. SCARB
TEL. 759-0206

1971. GADĀ SAŅEMTĀS GRĀMATAS

Osvalds Uršteins	$4.00
Ziemeļnieki — 50 g. atceres rakstu krājums	$ 3.00
J. Ķiselis — Cīņa par dzimteni	$ 4.00
Prof. Dr. A. Brūveris — Latvieši palmu zemē	$ 3.00
Z. Lagerlefa — Gesta Berlings, romāns	$ 6.50
A. Niedra — Ādams un Ieva, rom.	$ 4.80
L. Slēzaks — Mani kopotie raksti	$ 5.50
Radio Erivaņa atbild	$ 3.80
V. Veldre — Dižmuiža, rom.	$ 5.00
U. Ģērmanis — Tā lieta pati nekritīs	$ 4.20
E. Andersons — Senie kurzemnieki Amerikā un Tobago kolonizācija	$12.00
A. Rasa — Vēl mēs esam svešumā, rom.	$ 5.50
A. Žigurs — Latviešu gaisa spēku izpalīgs	$ 4.50
E. Arnis — Latvju tautas politiskā atmoda	$ 4.50
V. Richters — Klabata, romāns	$ 5.50
L. Slaucītājs — Zinātnes darbā — draugos ar mākslu	$ 6.80
Prof. Dr. Med. Jēkabs Alksnis, dzīves stāsts	$10.00
A. Daugule — Tantals, rom.	$ 4.80

Apgāda DAUGAVAS VANAGS izdevumi

L. Zariņa — Sarkanā migla	$8.50
T. Dangavs — Strandējušo sala, stāsti	$ 5.90
P. Aigars — Aukusnis sākās oktobrī, rom.	$ 3.90
„ Nemierstīgais nemiers, rom.	$ 5.50
A. Rubulis — Latvian Literature, st.	$ 7.00
T. Krūka — Silaines mežs runā, stāsti bērniem	$ 2.80
„ —Tu debesis turi savās rokās	$ 3.50
„ —Uniforma, stāsti	$ 5.50
A. Gailīte — Rītausmā	$ 4.00
P. Jurevičs — Dzīve un liktenis, esejas	$ 4.20
A. Tomsens — Cilvēcības vārdā, pieredze Vorkutā	$ 8.50
E. Andersone — Rūķis labdaris, pasakas	$ 1.80
„ —Sargeņģelis, pasakas	$ 1.80

DV GRĀMATNĪCA
491 College Street, Toronto 174, Ontario
Pasūtinot pa pastu, lūdzu pieskaitīt 50 c pasta piemaksai.

Spraigas cīņas Kanadas latviešu jaunatnes basketbola meistarsacīkstēs finālā Toronto. Uzņēmumā pa kreisi: A. Ozoliņš, V. Pālens, J. Lūsis, P. Tomass, U. Lagzdiņš un I. Ķivlis; pa labi — A. Ozoliņš, R. Taube, P. Tomass, E. Jaunzariņš, J. Lūsis un V. Lagzdiņš.
Foto: V. Henišs

Mūsu mīļā

Ieviņa Ziediņa

dzimusi 1955. gada 24. novembrī Toronto,
pēkšņi šķīrās no mums 1971. gada 6. jūlijā Toronto.

Dziļās sērās
PIEDERĪGIE

MISEKĻA LABOJUMS

Mūsu laikraksta iepriekšējā numurā iespiestā dzejoļa „Dievs, liec lai..." autore ir Alīda Stūrāne, bet ne „Stūrmane" par kādu to ir gribējis pārvērst iespiedkļūdu velniņš. Redakcija lūdz dzejnieci šo misekli piedot.

Vai pagrieziens Vašingtonas ārpolitikā

SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ NO VAŠINGTONAS

Neparedzēta „veselības remonta" dēļ biju spiests vairākus mēnešus atteikties no kopīgām ekskursijām ar šī laikraksta lasītājiem pa dažādo starptautisko politisko notikumu vietām. Atbrīvojoties no dažiem maziem akmentiņiem, ceļu, ka esmu tomēr paturējis tik daudz žults, cik tā nepieciešama kuŗam katram politisko notikumu komentātoram.

Un tā tveicīgā vasaras dienā dosimies vēl tveicīgākos starptautisko notikumu džunglos, lai paskatītos ar latvieša acīm, kuŗā pusē jau rīb pērkons un kuŗā pusē sāk parādīties mīļigs saules stariņš.

Arī politisko notikumu arēnā, tāpat kā šīs vasaras jau aizvadītajās dienās, lielu vētru pēdas būs velti meklēt. Un tomēr katra diena nes ko jaunu, tā arī jaunumu netrūkst starpautisko notikumu klimata mozaīkā.

Pēc ASV prezidenta meitas Tricijas pasaku princesei līdzīgā kāzu ceremoniāla pie Baltā nama durvīm tūlit klauvēja Rietumvācijas kanclers Vilijs Brants. Prezidents Niksons no Vācijas kanclera mutes dzirdēja to, kas vienmēr var sevišķi interesēt mūs, un tas ir, kuŗā gultā taisās laisties vecīgā, bet vienmēr atjaunojusies jumprava Eiropa.

Branta Vašingtonas apmeklējums liecināja, ka Vācijas Grietiņa, gan vēl samulsusi no Maskavas Mefistofeļa solījumiem, ir nākusi vēl īstā laikā pie prāta un vairs nedomā atdot atpakaļ derību gredzenu amerikāņu Faustam. Politiskais instinkts nekad nav bijusi vācietēm stiprā puse, bet sajūsmai noplokot, vācu Fricim šad un tad atveras acis. Un tā bija jāpaiet diezgan daudziem gadiem, lai Bonna nāktu pie atziņas, ka runas par Rietumu un Austrumu sadarbību ir patiesībā tikai tukši vārdi. Īstas sadarbības vietā ir radies kaut kas līdzīgs ciešamai sadzīvošanai. Un šī piesardzīgā sadzīvošanas faze patiesībā nenāk par labu ne vienai ne otrai pusei. Ļoti raksturīgs šajā sadzīvošanas gaisotnē ir tas, ka Eiropa saskata to, ka velnam Kremlī vēl arvien ir divi agresijas ragi un varēni gaŗa propagandas aste.

Ļoti zīmīgi, ka kanclers Brants šoreiz lūdza prezidentu Niksonu nesteigties ar amerikāņu bruņoto spēku atvilkšanu no Eiropas. Ja vispār kāda amerikāņu spēku atvilkšana notiks, tad tā būs vairāk simboliska nekā praktiska. Ir zināms, ka prezidents Niksons Brantam atgādināja amerikāņu prasību, lai Bonna beidzot sāk saprast to, ka nevienā grāmatā nav rakstīts, ka amerikāņiem uz mūžīgiem laikiem būtu jārūpējas par vāciešu valsts robežu pasargāšanu. Tā šodien Rietumvācijā ir vēl 215.000 amerikāņu karavīru, bet pašu vāciešu divīziju stiprums nepārsniedz 185.000 vīru. No vienas puses amerikāņu klātiene Eiropā ir tiešām tikai simboliska, jo starptautiskas krizes gadījumā Kremlis savu divīziju skaitu var palielināt dažās nedēļās, ja ne pat dienās. Jauna amerikāņu spēku pārsviešana un šo spēku pietiekama apgāde pāri okeanam prasītu ne dienas, ne nedēļas, bet vairākus mēnešus.

Vašingtonā runā, ka kanclera Branta Vašingtonas brauciena pamatā esot bijušas bailes no amerikāņu neoizolācionisma politikas īstenošanas.

Jūlija pirmajās dienās prezidents Niksons no jauna deklarēja amerikāņu ārpolitikas mērķus. „Varbūt mēs esam pagātnē pielaiduši vienu otru lielu kļūdu," teica prezidents Niksons, „bet neviens mums nevar pārmest agresīvu brīvības apspiešanu vai neattaisnojamas ekspansijas politiku. Mēs esam stāvējuši brīvības sardzē, pretim agresijai un varām, kas grib uzkundzēties pār neatkarīgām valstīm un tautām. Mūsu ārpolitikas pamatmērķi paliks līdzšinējie, bet mēs šos mērķus centīsimies īstenot, vadoties no mainīgās starptautiskās situācijas mēraukla!"

Šī „mainīgā starptautiskā situācijas mēraukla" var izrādīties tikpat labi kā amerikāņu neoizolācionisms, tā arī vismaz tālu ejoša amerikāņu arpolitikas revīzija, ar kuŗu agri vai vēlu būs jārēķinās nevien Bonnai, bet arī Eiropai un visai Rietumu pasaulei.

Pēc Otrā pasaules kaŗa amerikāņu ārpolitikas mugurkaulā bija milzu apmēra financiāla palīdzība eventuāliem sabiedrotajiem nākotnē un kā mēs visi to zinām, arī bijušajiem kaŗa ienaidniekiem. Tikai pateicoties amerikāņu atbalstam varēja īstenoties Vācijas un Japānas atdzimšana. Amerikāņu ārpolitikas pamatā bija pieņēmums, ka saimnieciski stipras Vašingtonai draudzīgas valstis padomju perifērijā apturēs eventuālu Kremļa agresijas vilni. Reizē amerikāņi arī droši vien iedomājās, ka valstis, kas saņēmušas Vašingtonas palīdzību, pateicībā paliks uz ilgiem laikiem īsti un labi amerikāņu draugi. Daži ciniķi apgalvo, ka aizvadītajos 25 gados amerikāņu ārpolitiku varot apzīmēt par sava veida draudzības pirkšanu ar visvarenā dolara palīdzību. Varbūt, ka bez Maršala plāna pasaules kaŗš šodien izliktos citādāks, bet Maršala plāns bija tikai viena faze biljonu dolaru plūdos draudzības un droši vien arī sava politiskā iespaida pirkšanai.

Kad īsti amerikāņi nāca pie atziņas, ka ar dolaru nevar visu nopirkt, nav no svara. Liekas, ka tieši prezidents Niksons, deklarējot t.s. Niksona doktrīnu, pasaulei darīja zināmu, ka amerikāņu ārpolitikā notiks pārorientācija. Niksona doktrina nav vēl piedzīvojusi ugunskristības, bet viena otra norāpojusies valsts, kas vēl turpināja brēkt pēc amerikāņu palīdzības, nāks pie atziņas, ka amerikāņu devībai ir savas robežas.

Niksona doktrina nozīmē nevien biljonu dolaru straumes apturēšanu, bet arī prasību, lai amerikāņu draugi un tie, kas par draugiem izliekas, vajadzības gadījumā paši nes upuŗus — kā materiālus, tā fiziskus, savas dzīvības pasargāšanai. Niksona doktrina daudziem var sagādāt it rūgtas paģiras. Būtu aplami apzīmēt šo paģiru cēloni par Vašingtonas pagriezienu uz neoizolācionismu. Vašingtona nav mazais bērns, kas var paņemt savas mantiņas un iet mājās. Spēlīte starptautiskajā bērnu dārzā turpināsies arī tad, kad vairs nebūs Niksona, nebūs Branta, nebūs Kosigina un Brežņeva.

Aleksandrs Ķegumnieks

PĀRDOMAS . . .

(Pārnesums no 4. lpp)

kas dziedāšana. Redzamas koristu kājas, un viņu balsis neglābjami ieķeŗas koku zaros. Skatītāji (vismaz vairāk uz aizmuguri) sarunājas savā sarpā, tāpat — aiz gaŗlaicības. Ja dziedātājus redzētu, droši vien, tā nebūtu. Neredzamie līgotāji dzied labu laiku. Brīdi klusums un uz skatuves tukšums. Tad seko solo dziesma. V. Avika dzied. Jauna, tīra balss, patīkami klausīties, taču lēni stiepjas pants aiz panta, un pilnīgi pamatoti publikā sāk prasīt, vai tā ir līgošana, vai tik bēdīgi Jāņus gaida? Sākuma gaidīšana, runas, neredzamo kokoristu un lēnā solo dziedāšana — stunda pagājusi! Vai negaidīja izrādi? Vai brīnums, ja citi atmet ar roku un aiziet, vai citi — vienkārši piekususi stāvēt, un arī aiziet? Tad parādās Švauksts, publika atdzīvojas, gaida „švaukstiskumu". Tas mazliet parādās, bet — pazūd. Švauksts ir tikai dekorācija. Žēl, vaŗējām vairāk šajā krāsainajā tēlā paspoguļoties, jo šodien švaukstu ir saradies tik daudz! Ir Ķencis un Pietuka Krustiņš, bet visvairāk skatītājus iesilda Ķenča lūgšana, kas nav vis par Mērnieku laikiem, bet par pašreiz Toronto latviešu sabiedrībai svaŗīgām lietām. Publika šai lūgšanai dzīvoja līdz, tomēr pamazām aprima smiekli, pazuda interese — atkal par gaŗu, pagurst. Tālāk uzvedumā — dziesmas, gan koŗa, gan solo, raitas dejas, daži maznozīmīgi vai pavisam nenozīmīgi dialogi, un divas stundas pagājušas. Vai Jāņu noskaņa iegūta? Kad uz skatuves sāka dziedāt „Lai nu paliek šoruden", daži skatītāji dziedāja līdz. Kaut dirigents būtu pagriezies un pamājis, līdz būtu dziedājuši vai visi! Man liekas, daudziem gribējās savas balsis atraisīt. Bet nekā. Kaut vienu līgo dziesmu, kaut vienu pantu, vai piedziedājumu būtu atļauts bijis arī publikai dziedāt, kaut vienu vienīgu līgo, bet tā — lai tas daudzbal sains tiešām vieno, iejūsmina un līgo! Nē, kā jau tagad pieņemts, ir skatītāji un aktieŗi. Līgo tikai aktieŗi. Kā lai bērni iemācās līgot, kā lai jaunie jūtas piederīgi līgotāju pulkam, ja šī pulka nav, ja ir tikai skatītāji?

Nu jā, un tad ir tumsa, un tie, kas atbrauca līgot, klīst starp automašīnām, starp simtiem sīku ugunskuru, pie kuŗiem nikst citi, viens otrs mēģina dziedāt, bet apklust. Katrs cep savas desas, dzer savu „miestiņu" mazā draugu vai paziņu pulciņā. Daži tā ir paliek vientuļi visu nakti, nav jau kur pieiet, nav nē kur, ne ko aplīgot. Līdz ar tumsu krīt rasa. Izblīkšķ skaistas raķetes pār piedūmoto Sidrabenes ieleju, un apkārt klusums. Nedzied, nelīgo, sēro. Tiešām sēro. Dejas laukumā var dejot, tas pārpildīts. Jaunieši vēl joprojām staigā ar pudelēm rokās, tikai soļi viņiem ļenganāki, kustības nenoteiktākas. Ar vienu roku apskauta meitene, otrā — pudele. Kad tā tukša, tā ielido kaut kur — tumsā, upē, pļavā, kur nu pagadās. Ko darīja mūsu senči, tie vecie zemnieki? Un vai šī te nav augsti skolotā, labi apŗūpētā paaudze? Kāds būtu salīdzinājums?

Saviesīga desu cepšana, dzeršana, dancošana, streipuļojoši jaudis, simt sīku ugunskuru — vai tā ir Jāņu svinēšana? Un ja tie pāris paziņas, kas sēž pie sava ugunskuriņa, nav spēcīgi dziedātāji, ja viņu līgo, kā tāds vārs putnēns, grib, bet nevar palidot, kas paliek no tādas nakts? Dzīvi top vārdi: Kurin' ugun', silda gaisu, slauka gaužas asaras. Un „Līgo" ir tikai sena teika. Tas ir gan vēl sirdīs, bet tas smok sīko ugunskuru sīvajos dūmos, tas smok lielpilsētās. Es nezinu, vai mēs vairs varam līgot? Un tomēr, es ceru, varbūt nākamgad, kaut kur, kaut kā atkal atskanēs kopēja līgošana, patiešām līgošana! Bet jaunie, viņi gan meklē kaut ko īpašu šajā naktī, bet nezina—ko. Un ko viņi cerēs?

Indra Gubiņa

SPORTS

KANADAS LATVIEŠU JAUNATNES BASKETBOLA MEISTARSACĪKSTĒS UZVAR TORONTO LATVIEŠU YMCA

TLSK un YMCA arvien varējušas lepoties ar bagātām jaunatnes basketbola rezervēm un abas vienības daudzus gadus tikušās finālā un pārmaiņus dominējušas jaunatnes basketbolā. Vērojot šāgada kārtējās meistarsacīkšu spēles, kuŗās piedalījās vēl DV jaunatne, varēja konstatēt, ka pašlaik YMCA vienībai izaugusi ļoti talantīga jaunā audze ar labākām izredzēm iegūt meistara godu.

Nedaudzie skatītāji redzēja respektējamas kvalitātes basketbolu finālspēlē. YMCA bija visu laiku nepārtrauktā vadībā, bet bieži vien pārāk pašpārliecinātais spēles veids deva TLSK iespēju būtami samazināt rezultāta starpību. Pirmais puslaiks beidzās 35:24 YMCA labā. Pirmās 5 minūtēs otrā puslaikā YMCA skaistā saspēlē guva vairākus grozus pēc kārtas, bet ofensīvai sekoja atkal individuāli mēģinājumi gūt punktus, nerespektējot pārējos spēlētājus un TLSK samazināja punktu starpību uz 6. Protams, šis panākums „uzkurināja" TLSK vienības centību un padarīja nervozus YMCA spēlētājus. TLSK izredzes palielināja vēl tas apstāklis, ka pēdējā ceturksni vairāki YMCA pamatsastāva spēlētāji bija pārāk vieglprātīgi izpelnījušies piezīmes un bija jāatvieto ar „solu". YMCA tomēr prata savu pārsvaru noturēt un uzvarēja ar 72:62.

Jāatzīmē, ka savainojuma dēļ TLSK spēlēja bez sava teicamā spēlētāja Ansona, bet to izlīdzināja apstāklis, ka YMCA vienībā V. Pālens spēlēja savainots un bija patālu no savas parastās formas, jo nevarēja ne lēkt, ne arī pietiekami brīvi paskriet.

Uzvarētāju pamatsastāvs ir lasbs, staltiem augumiem jāpieskaita arī laba spēles māka. Bez pamatsastāva — Pālena, Azoliņa, Jaunzariņa, Tomasa un Ķivļa, līdzīga kalibra bskетbolu spēlē arī L. Tobi. Jaunākie spēlētāji ir jau tīri teicami, bet viņiem trūkst rutinas un nav vēl pamatsastāva spēlētāju snieguma.

TLSK pēc Lakstīgalas un Pērkona pāriešanas senioros, ir spējis tomēr atrast veselu rindu apdāvinātu jauniešu, kas tuvākā nākotnē var kļūt bīstami ikvienai jaunatnes vienībai. Ļoti labs ir I. Kopštāls un A. Fogels.

YMCA spēlēja: I. Ķivlis — 22, V. Pālens — 13, E. Jaunzariņš — 13, A. Ozoliņš — 10, P. Tomass — 5, L. Tobi, 5, J. Jansons — 2, A. Ciemgalis, I. Kārkliņš, J. Korbs un A. Līdums; R. Kromanis.

TLSK: A. Fogelis — 16,, R. Taube — 15, I. Kopštāls — 11, L. Paukšēns — 7, J. Lūsis — 6, R. Valdmanis — 5, V. Lagzdiņš — 2, V. Ozols, J. Šteinmanis, A. Lagzdiņš.

YMCA vienību vadīja Egons Pilskalnietis, bet TLSK E. Skujiņš.

Ž. Zentiņš

Izlaidums un Līgosvētki Minsterē

(Pārnesums no 4. lpp.)

das jauniešiem. Jaunajiem savā ziņā taisnība, ka vecie viņus it kā negribētu uzklausīt, bet turpina dzīvot vecajās illūzijās kā pirms 25 gadiem. Līdz ar to ir pazaudēta reālitāte. Visai trimdas dzīvei un cīņām jāmeklē jaunas formas. Tas paveicams, ja abas puses, vecie un jaunie, spēs vienoties un kopīgi sadarboties: 1) zināšanu apguvē, 2) tēvijas mīlestības izpratnē un 3) kopīgā nāciju draudzībā — savstarpējā iecietībā un saskaņā. Jāvēro arī strāvojumi aiz dzelzs aizkara, vairāk jādalās nācijas postā.

Sekoja direktora prof. Dr. Z. Vitena apsveikuma uzruna vācu viesiem un pateicība par atbalstu skolai. Tad direktors izteica pateicību latviešu valodas skolotājai Olijai Trauciņai, kuŗa aiziet pensijā, par lielo darbu, ko viņa veica 15 gadus mācot latviešu valodu. Kā skolas pateicību direktors pasniedza baltoloģijas rakstu krājumu Donum Balticum un rozes. Ilgi šalca audzēkņu un agrāko gadu abiturientu aplausi.

Uzrunā direktors uzsvēra, ka īstu brīvību var sasniegt tikai labprātīgi kalpojot cilvēces un savas tautas labā. Cilvēks nedzīvo tikai sev, bet arī savai tautai. Direktors ziņoja, ka korporācijas Frat. Latviensis gadskārtējo balvu 100 dol apmērā kā sekmīgākais abiturients saņēmis Raitis Polis, kuŗa vecāki dzīvo Eslingenā. Viņam nodeva arī Ausmas Veidemanes balvu, ko viņa atsūtījusi labākajam abitūrientam. Direktors un klases audzinātājs A. Spoģis izsniedza liecības un vērtīgas skolas, LCK un DV CV grāmatu veltes.

Minsteres latviešu ģimnaziju šajā mācību gadā beidza un gatavības apliecību saņēma Mārtiņš Būmanis (studēs žurnālistiku, politoloģiju un socioloģiju) un Raitis Polis (studēs elektroakustiku). Bez tam eksāmenus ģimnazijas kursa apmērā vairākos priekšmetos nolika četras aizjūras skolnieces, kuŗas vidusskolu beigušas viņu zemēs: Anita Kancāne no ASV (studēs modernās valodas), Māra Ozoliņa no Kanādas (studēs mākslas vēsturi), Gunta Rasmane no Austrālijas (studēs modernās valodas) un Silvija Raistere (studēs choreografiju).

Izlaidumu sveica Minsteres pilsētas skolu padomnieks Dr. Hoss, kas atzinīgi atsaucās par prāvesta Lizdika runu. Atvadvārdus teica abitūrients Mārtiņš Būmanis. Kā skolēnu pašpārvaldes vecākais viņš aicināja skolēnus vairāk līdzdarboties skolas vajadzību pārdomās un nākotnes veidošanā.

Pēc azaida skolas internātā visa skolas saime un viesi devās uz Jāņu pļavu un balles zāli ārpus pilsētas, jaukā Verzes upītes krastā.

— xy —

Kanadas tirdzniecības delegācija Ķīnā

Kanadas industrijas un tirdzniec. ministrs Žanliks Pepēns vadīja 25 politiķu un tirdzniecības pārstāvju delegāciju vienas nedēļas apmeklējumā sarkanajā Ķīnā. Sarunas ar premjēru Čuenlaju ilga trīs stundas. Čuenlajs apsolīja, ka Ķīna turpinās uzskatīt Kanadu par galveno kviešu tirgu. Austrālija kā kviešu piegādātāja ir atkritusi, šķiet, politisku iemeslu dēļ, jo Austrālijai nepastāv diplomātiskas attieksmes ar komūnistu Ķīnu. Sarunās sasniegta arī vienošanās, ka sarkanā Ķīna iepirks Kanadā arī ražojumus, ko agrāk iegādājās citas valstis, piemēram, minerālus, mašīnas, transporta un komūnikācijas ierīces; tai vajadzīgi arī Kanadas eksperti, lai iekārtotu vecās fabriku izveidošanu. Apspriedēs Čuenlajs izteica arī savu pieprasījumu tiešas gaisa līnijas Vankuvera — Pekinga ierīkošanai un Ķīnas ražojumu izstādīšanai Kanadas nacionālajā izstādē Torontō 1972. gadā.

Jau agrākās sarunās Čuenlajs bija norādījis, ka Ķīna nevēlas piedalīties 5 atomvaru atbruņošanās konferencē, ko ierosināja Pad. savienība, ASV un Anglijai piekrītot. Pepēns uzsvēra, ka kanadiešu delegācija nav ieradusies tikai tirdzniecības sarunām, bet arī lai veicinātu abu valstu draudzīgās attieksmes. Komūnistu Ķīnas premjērs ielūdza apmeklējumā Kanadas valdības galvu Trudo, atcerēdamies, ka Trudo ir liels ceļotājs, jo apmeklējis Ķīnu jau 1960. gadā. Trudo apmeklējums paredzams tuvākajā nākotnē.

Kaut kanadiešu delegācijas apmeklējums bija īss, tas bija ļoti rosīgs. Bez vairākām tirdzniecības sesijām, kanadieši piedalījās banketos un apskatīja Ķīnas mūri, Minga kapenes un aizliegto pili, kuŗu rāda tikai ārzemniekiem elitei. Kanadas tirdzniecības delegācija atstāja Pekingu 4. jūnijā un caur Hongkongu izlidoja uz Kanadu. Paredzams, ka Ķīnas tirdzniecības delegācija ierādīsies Kanadā šā mēneša beigās.

☆

Tiesnesis ar labpatiku paskatās jaunajā un glītajā meitenē, tad saka: „Jūs, tātad, apgalvojat, ka apsūdzētais jums naudu slepeni izvilcis no zeķuŗa?" — „Tieši tā, tiesneša kungs!" sūdzētāja droši apstiprina. — „Bet jūs taču to noteikti jutāt, kādēļ tad nepretojāties?" jautā tiesnesis. — Meitene piesarkst, nolaiž acis un klusi atzīstas: „Bet man taču ne bija ne mazākās jausmas, ka viņš grābstās ap maniem zeķuŗiem tikai tādēļ, lai piesavinātos manu naudu..."

AKTUĀLAIS KANADĀ

☆ Federālās valdības jaunatnes komiteja, starp citu, pieprasījusi marihuanas legālizēšanu smēķētājiem, sākot no 18 gadu vecuma, un īpašas jauniešu darba aģentūras nodibināšanu. Komiteja darbojas iekšlietu departamentā (ministrs Pelletjē) un gar savu iesniegumu darbojusies 2 gadus, saņemot par to pusmiljona dolaru. Iesniegums satur arī rekomendācijas 11 federālu departamentu darbam, piemēram, Kanadas militāru kolledžu slēgšanu un valsts līdzekļu atraušanu kadetu apmācībām skolās un vietējos arsenālos. Jaunatnes komitejas vadībā ir agrākais studentu vadonis Dāvids Hanters, advokāts V. Gellijs, abi no Toronto, un bijušais Franču-kvebekiešu iestādes vadītājs P. Burdons. Paredzēts iesniegumu ietilpināt valdības izstrādājamās jauniešupolitikasvadlīnijās, kuŗas, kā izriet no kanadiešu preses ziņām, ieteic veselas organizācijas izveidošanu „jauniešu atbalstam un aktīvitātēm", ar ļoti sarežģītu uzbūvi, distriktu padomēm, direktoriem-rīkotājiem un pamatīgu darbinieku „kadru". Viss tas īstenojoties, protams, samazinātu bezdarbnieku skaitu...

☆ Ontario valdība paredzējusi nākošajos 3 gados visā provincē ierīkot atskurbtuves chroniskiem alkoholiķiem. Galvenais prokurors A. Lorenss paskaidrojis, ka šis uzskatāms par pirmo soli provinces 125.000 alkoholiķu rehabilitācijas mēģinājumam un iereibuma „izņemšanai" no sodāmo pārkāpumu saraksta. Tomēr — ja dzērājiņš saistīto doties uz atskurbtuvi, viņu arestētu un nodotu tiesai. Ontario paredzētas atskurbtuves 11 apgabalos ārpus Toronto, izveidojot tās pie slimnīcām. Provincei tas izmaksās ap 4,5 milj. dol. Par „pārnakšņošanu" šais centros alkoholiķiem nebūs jāmaksā.

☆ Bēdīgi slavenā Itona centra „radīšana" Toronto vēl joprojām nav izšķirta. Grupa Toronto arhitektu aizrādījusi, ka centrs projektēts nevis iedzīvotāju, bet gan komerciālām interesēm un lūdz pilsētas plānu daļu ieteikt vadlīnijas šī centra izveidošanai.

☆ Palīdzībā atpalikušām valstīm Kanada no 10. vietas 1969. gadā pacentusies ierindoties 6. vietā, kā ziņo Organizācija ekonomiskai sadarbībai un vispārējai attīstībai. Kanadai bieži presē pārmests, ka tā, būdama bagāta valsts, palīdzības sniegšanā tomēr palikusi tālu aiz citām.

—ns